

België - Belgique
PB
3500 Hasselt 1
12/867

afgiftekantoor
3500 Hasselt 1
erkenning: P303505

Universiteit Hasselt Magazine

Marleen Finoulst: "Alles in een pilletje?"

Luc Cardinaels: "Nood aan hardwerkende mensen."

Stefan Vandoren: "Nieuwsgierigheid is drijfveer."

Virginie Claes: "Ik ben geen *babe*."

Els Scheppers: "Een nieuwe job op mijn veertigste."

Patrick Neven: "Iemand genezen is een ongelooflijke ervaring."

Bart Kempnaers: "De vernietiging van onze planeet."

Serge Gumienny: "De kick van een vol voetbalstadion."

Laurence Libert: "De mediatisering van de politiek."

2009

▶▶4

jaargang 4 | 2009

verschijnt viermaal per jaar

januari | april | juli | **oktober**

universiteit
▶▶hasselt

SPECIAL

ALUMNI

EDITO

U houdt het eerste Alumni Magazine in handen. In dit nummer maakt u uitgebreid kennis met negen collega-afgestudeerden van onze universiteit. Zij zijn allen bijzonder actief in uiteenlopende domeinen: van het bedrijfsleven over de media, de politiek en de sport tot in het wetenschappelijk onderzoek.

Dit magazine is een van de pijlers waarmee de Universiteit Hasselt in de toekomst haar contacten met haar afgestudeerden van de EHL (Economische Hogeschool Limburg), het LUC (Limburgs Universitair Centrum) en de Universiteit Hasselt dichter wil gaan aanhalen. Deze groep is ondertussen aangegroeid tot meer dan 10.000 personen. De Universiteit Hasselt wil niet enkel een toffe herinnering zijn voor haar alumni, maar ook een plaats om naar terug te keren en dit voor vorming, netwerking, sociale activiteiten, enz.

Alumni zijn de ambassadeurs, het uithangbord en tevens het exportproduct van de Universiteit Hasselt. Het is dus van groot belang om met deze belangrijke doelgroep goede contacten te onderhouden en hen eveneens de kans te bieden om zelf onderling goede contacten op te bouwen of in stand te houden om zo mee te werken aan een waardevol kennisnetwerk.

De Universiteit Hasselt wil investeren in haar alumninetwerk, onder andere door het opzetten van een nieuwe website, de uitgave van dit Alumni Magazine, het uitbrengen van een alumnivoordeelkaart en de verdere uitbouw en optimalisatie van de database.

Voor de uitbouw van onze alumniwerking concentreren we ons momenteel op drie belangrijke pijlers namelijk 'Identificatie', 'Informatie' en 'Interesse'. De basis is het opbouwen van een goede en duidelijke database (Identificatie). Van daaruit kunnen we verder met het ontwikkelen van instrumenten voor communicatie, zoals dit alumnimagazine, een nieuwe website, enzovoort (Informatie). Het organiseren van specifieke alumniactiviteiten en de uitgave van onze alumnivoordeelkaart (Interesse) omvat de derde pijler van onze aanpak.

De Universiteit Hasselt wil haar alumni constant informeren over haar onderwijs- en onderzoeksactiviteiten, maar ook het culturele en sociale komt ruim aan bod. Tevens willen we de alumni ten dienste zijn door voortdurend vacatures, van en voor hen, te publiceren op de UHasselt-website. Maar hiervoor is het essentieel dat we zoveel mogelijk coördinaten kennen: de motor van de alumniwerking is en blijft dan ook de database.

Om die databank up-to-date te houden rekenen we alvast op de medewerking van de alumni zelf. Elke alumna kan op basis van zijn persoonlijke gegevens inloggen en zijn/haar gegevens aanpassen. Dankzij de database kunnen we hen op de best mogelijke manier blijven informeren en kunnen alumni sneller en makkelijker met elkaar in contact brengen.

Wij hopen dat u geniet van het lezen van deze eerste editie van het Alumni Magazine en dat u massaal zal reageren zodat we zo snel mogelijk onze database én onze werking in een stroomversnelling kunnen brengen.

Luc De Schepper
rector

Alumnibeleid: een investering in de toekomst

Het opzetten en ontwikkelen van een alumnibeleid kost tijd en geld, maar is voor ons als universiteit ook een enorme uitdaging. We concentreren ons momenteel op de ontwikkeling van drie belangrijke pijlers namelijk 'Identificatie', 'Informatie' en 'Interesse'.

Database

De basis is het opbouwen en onderhouden van een goede database. In deze database verzamelen we de gegevens van onze afgestudeerden. We vragen aan de alumni om deze persoonlijke gegevens up to date te houden. Elke afgestudeerde kan zelf beslissen welke informatie door anderen kan worden geconsulteerd (wetgeving op de bescherming van de privacy). Via onze website kun je zo bijvoorbeeld nagaan waar oud-studiegenoten momenteel werken en wonen.

De gegevens kunnen geraadpleegd en gewijzigd worden op basis van je alumnus- of stamnummer en paswoord. Let wel: het paswoord kun je wijzigen in een eigen te kiezen paswoord en dit nadat je de eerste keer hebt ingelogd. Ben je deze aanmeldgegevens verloren? Contacteer ons dan en wij bezorgen je onmiddellijk je persoonlijke gegevens.

Internet

Om in contact te blijven en informatie te verstrekken is het internet een ideaal medium. De alumniwebsite zal in de toekomst een nog prominentere rol spelen. De reden hiervoor is tweeledig, via de alumniwebsite kunnen we kort op de bal spelen en je constant van alle nieuwigheden op de hoogte houden. Bovendien kunnen we via elektronische weg ook sneller met onze alumni in contact komen: met een paar muiskliks kunnen we duizenden alumni rechtstreeks bereiken. Het gebruik van de internettechnologie is tevens ecologisch en kostenefficiënt. We kunnen hier immers besparen op het vlak van bijvoorbeeld druk- en portokosten. Deze besparing creëert op haar beurt budgetruimte die we met veel plezier investeren in de dienstverlening aan onze alumni zelf.

Gratis lidmaatschap

Wij vragen geen vergoeding om lid te zijn van onze alumnivereniging. Elke alumnus ontvangt gratis dit Alumni Magazine en kan ook kosteloos de database raadplegen. Daarnaast organiseren wij op regelmatige tijdstippen allerlei activiteiten gaande van studieavonden, bedrijfsbezoeken, re-unieactiviteiten tot sociale netwerkactiviteiten. Als alumnus kun je aan al deze activiteiten gratis of aan zeer democratische prijzen deelnemen.

Nieuw: voordeelkaart!

Met veel plezier kondigen wij via deze weg ook aan dat je als alumnus wel dra kunt genieten van het gebruik van een voordeelkaart. Dankzij deze voordeelkaart kunnen alle UHasselt-alumni genieten van een aantal voordelen bij verschillende culturele en sportieve activiteiten. Partners die momenteel al toegezegd hebben, zijn o.m. Goalmine, Recreatiepark Hengelhof, het Gallo-Romeins Museum en het cultuurcentrum Hasselt.

De aanvraagmodaliteiten van deze voordeelkaart kun je vinden op www.uhasselt.be/alumni

Meer info?
niels.lambrichts@uhasselt.be

Marleen Finoulst: “Alles moet in een pilletje passen”

Marleen Finoulst is arts van opleiding en werkte enkele jaren als huisarts en als tropenarts in Congo. Momenteel is ze actief als hoofdredacteur van het gezondheidsmagazine Bodytalk, is ze vast medewerker van Knack en Trends en is ze te zien en te horen op De Zevende Dag en op Radio 2. Ze is ook auteur van verschillende boeken, onder andere van *'De pikorde. Mannen en testosteron'* onder meer over de vraag wat mannen drijft om zo dominant te zijn, ook in relaties. En ze spreekt uit ervaring want ze heeft zelf twee spaak gelopen relaties achter de rug: “Ik heb mijn eigen carrière en zet mijn ambities niet opzij voor een man. Ik heb ondervonden dat mannen die zelf ook ambitieus zijn, moeite hebben met een sterke vrouw naast zich. Jammer.”

Een gesprek met een vrouw die geneeskunde studeerde maar eigenlijk liever Germaanse filologie had gedaan, uiteindelijk toch schrijvend aan de kost komt en via haar schrijfselen diverse artsen-groepen regelmatig tegen de haren instrijkt.

We spreken af op een terras aan de Kinopolis in Hasselt vanwaar ze de universiteit bijna kan zien liggen. Ze mijmert even voor zich uit:

"Ik heb goede herinneringen aan mijn drie jaar in Diepenbeek. Ik zie me nog zitten in de agora, een gezellige ontmoetingsplek vlakbij de inkomhal. Ik heb er uren gesleten. De geur van de rubberen vloer in de inkomhal hangt nog altijd in mijn neus. Als ik diezelfde geur ergens tegenkom, ben ik in gedachten terug in Diepenbeek. Mijn keuze voor het LUC lag voor de hand: mijn ouders wonen in Diepenbeek, op een boogscheut van de campus. En ik was er gewoon heel graag. De kleinschaligheid, de goede begeleiding, het toenmalige tienwekensysteem,... De Limburgse unief was een ideale tussenstap tussen de humaniora en het grote, maar veel anoniemere Leuven, waar ik mijn opleiding heb voltooid."

Je hebt voor dokter gestudeerd. Waarom ben je dan gestart met een gezondheidsmagazine? Er waren er toch al een aantal op de markt?

Marleen Finoulst: "Ja, maar geen enkel dat reclamevrij was. Uit een enquête uit 2006 bij abonnees van de bladen van Roularta bleek dat er nood was aan een objectief gezondheidsmagazine zonder publiciteit waarbij journalisten vrijuit kunnen schrijven, zonder de hete adem van adverterende firma's in hun nek. Momenteel is dat reclamevrij zijn ons belangrijkste verkoopargument. Nadeel is dat we geen marketingbudget hebben zodat we het van mond-aan-mondreclame moeten hebben en dat gaat langzaam. Maar we hebben op dit moment bijna 13.000 abonnementen met een vrij duur blad dat het moet rooien zonder reclame-inkomsten. Dat heeft echter ook z'n goede kant want in deze crisistijden - waarbij reclamebudgetten worden teruggeschroefd - hebben wij geen last van een opdrogende geldkraan."

Leefbaar

Hoe lang had je jezelf gegeven om het blad leefbaar te maken?

Marleen Finoulst: "Twee jaar en dat is dus gelukt. Nu is het de kunst om het in tijden van crisis overeind te houden. En ik denk dat het einde van de crisis nog niet in zicht is. Maar we doen wat we kunnen. Ik zit in De Zeven Dag en op Radio 2 waar het blad vermeld wordt, we doen mee aan sportevenementen waar de mensen een blad gratis krijgen, we krijgen aandacht op een seminarie over prostaatcancer en zo ben je de hele tijd bezig om met beperkte middelen dat blad uit te bouwen. Maar het is mijn werk, hé. En ik doe het ontzettend graag. Ik heb al heel wat jobs gedaan: drie jaar huisarts, daarna een jaar in Afrika gewerkt en toen in de media gerold. Eerst kwam ik terecht in de vakpers zoals de Artsenkrant, daarna in de meer algemenere pers met Knack, Trends en Test-Aankoop, vervolgens in diverse nieuwsbrieven van universitaire ziekenhuizen. Ik ben intussen ook nog als senaatsmedewerker actief geweest, maar dit is toch écht mijn ding en ik ben Roularta dankbaar dat ze mij de kans gegeven hebben om dit blad te ontwikkelen."

Je bent een tijd huisarts geweest en toen vertrokken naar Afrika. Daarna ben je in de journalistiek verzeild geraakt. Als ik je carrière overloop, past Afrika niet in het plaatje.

Marleen Finoulst: "Ik heb lang gezocht naar de juiste jobinvulling. Ik heb inderdaad eerst in een huisartsenpraktijk gewerkt, maar daarin was ik niet echt gelukkig. Ik weet nog dat ik al dacht toen ik afstudeerde: "Ai, dit is het niet." Ik heb toen een jaar postgraduaat informatica bijgedaan, maar dat was het ook niet. Ik was een beetje aan het dolen. Het huisartsberoep is namelijk een eenzaam beroep. Je wordt met veel miserie geconfronteerd zonder dat je zelf een klankbord hebt. Ik zat – in het pré-gsm tijdperk – gekluisterd aan de telefoon, er waren geen geregelde wachtdiensten ... Bovendien was ik vanuit het bruisende leven in Diepenbeek en Leuven, waar ik me geweldig geamuseerd heb, gecatapulteerd in een dorp waar niets te beleven viel. Ik voelde mij niet echt gelukkig. Ik was duidelijk op zoek naar iets anders, maar heb mijn beslissing uitgesteld door enkele jaren te werken als vaste vervangingsarts in een groepspraktijk."

"Mijn man had ook geneeskunde gestudeerd, maar dan op kosten van het leger. Die vragen als tegenprestatie dat je enkele jaren voor hen werkt. Eerst zat hij in Duitsland, maar ik wilde niet mee. Hij was daar zelf ook niet graag. Hij is toen naar Afrika gegaan en ik ben hem gevolgd. Maar we werkten daar met twee blanke artsen in een hospitaal waar we verantwoordelijk waren voor duizenden zwarten in een situatie die mij ook niet echt blijer maakte: geen hygiëne, geen stromend water en amper elektriciteit, totaal geen luxe... Pas op, ik heb er aangename herinneringen aan overgehouden en ik heb er veel geleerd. Bijvoorbeeld om miserie en problemen te relativiseren. Ook heb ik gezien hoe mensen met niets moeten leven. Maar ik ben helemaal niet – zoals velen die eenmaal in dat continent geweest zijn – gebeten door de Afrikamicrobe. En toen Mobutu ons buitengooide, omdat Marc Eyskens als minister van Buitenlandse Zaken kritiek had op zijn beleid na de slachting op de studentencampus van Lubumbashi in 1990, zijn we terug gekomen en ben ik opnieuw gaan zoeken naar een job, maar dan niet meer in de klinische geneeskunde."

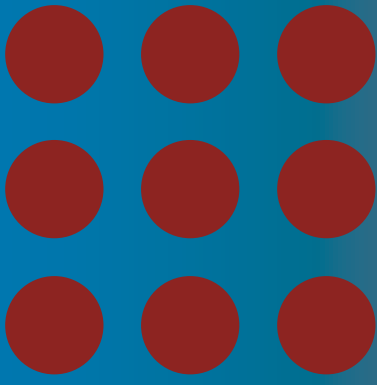
"Op een gegeven moment zag ik een annonce voor een copywriter en daar heb ik dan lukraak op gesolliciteerd. Ik werd aangenomen door wat de Artsenkrant bleek te zijn. Gaandeweg ben ik ook voor andere bladen gaan schrijven en bleek dat ik liever schreef voor een breed publiek dan voor artsen. Zo ben ik dan bij Roularta en uiteindelijk bij Bodytalk terecht gekomen. (stil) Ik heb eigenlijk altijd Germaanse willen doen. Ik heb altijd graag met taal gewerkt. Maar mijn vader stond in het onderwijs en heeft me dat stevast afgeraden omdat de kans dan groot was dat ik ook in het onderwijs zou terecht komen en hij wist hoe het er daar soms aan toegaat. Dus ben ik geneeskunde gaan doen. Maar nu ben ik uiteindelijk toch terug bij de taal aanbeland. De cirkel is dus rond. Het bloed kruipt nu eenmaal waar het niet gaan kan."

Mistoestanden

En dus ben je nu als arts/journalist/auteur goed geplaatst om ons uit te leggen wat de regels zijn voor een gezond leven.

Marleen Finoulst: "Tja, die kennen we eigenlijk allemaal: voldoende bewegen, niet roken, matig zijn met alcohol... We proberen dat met Bodytalk te brengen op een aangename manier, zonder het opgestoken en belerende vingertje. Er is de laatste jaren al ruimschoots aandacht besteed aan regelmatig bewegen, maar ook een gezonde voeding blijft belangrijk. En dan niet de vitaminen die we halen uit supplementen en pilletjes, of fruit dat je drinkt uit een potteke ... Want die halen het niet bij het echte werk."

"Weet je wat volgens mij een probleem is de laatste jaren? Alles wordt buiten ons gelegd: het zit in de genen, het is ADHD,... Alles krijgt een neuro-biologische verklaring. Een depressie zit in de hersenen, het zijn neurotransmittersystemen die dat doen. We zitten in een tijdsgeest dat we nergens meer verantwoordelijk voor zijn. Men durft de oorzaak niet meer bij zichzelf zoeken. Misschien is ADHD wel een opvoedingsprobleem en moeten we de oplossing ook dáár zoeken. Alles moet tegenwoordig in een pilletje passen en het moet gemakkelijk zijn. Roken is slecht, maar we nemen dan maar multivitaminen om die schadelijke effecten teniet te doen."

We kopen onze gezondheid?

Marleen Finoulst: "Ja, en daarom boomt die markt van functionele voedingsmiddelen, van probiotische yoghurts en drankjes. Je weerstand verhoog je zogezegd met flesjes drank. Niemand staat er nog bij stil dat je die weerstand op een natuurlijke manier moet verhogen door tijdig en gezond te eten en voldoende te slapen. Maar dat kost dan weer meer moeite. Terwijl die supplementen en pottekjes snel genomen zijn, maar ontzettend veel geld kosten."

Hét modewoord is gevallen: ADHD.

Marleen Finoulst: "Er worden in Vlaanderen veel teveel medicijnen voorgeschreven om kinderen rustig te houden. Terwijl die jongen of dat meisje – al zijn het meestal jongens – misschien gewoonweg meer aandacht en structuur nodig heeft in zijn leven. Het is uiteraard veel makkelijker om daar Rilatine aan te geven. Pas op, ik ben zelf gescheiden, maar we zien niet graag dat scheiden een impact heeft op de kinderen. Het wordt makkelijk tegengesproken dat ze daardoor minder structuur hebben, terwijl dat uiteraard wél zo is. Het is eenvoudiger om de verantwoordelijkheid voor ons eigen gedrag af te schuiven op de maatschappij of op onze genen. Maar onze genen, dat zijn wij toch zelf, hé! Maar anderzijds leven we in een moeilijke tijd met een heel lage frustratiedrempel en een ontzettend grote druk op zowel kinderen als ouders."

Heb je de indruk dat je nu als journalist enige invloed hebt op de algemene gezondheid en de manier waarop mensen daarmee omgaan?

Marleen Finoulst: "Ik hoop dat toch. Op een aantal topics denk ik van wel, over prostaatanker bijvoorbeeld. Daarover heb ik ook een boek geschreven (*De prostaat, Lust & Leed, samen met Peter Van Erps, nvdr*). Door dat boek en mijn stellingname dat men er in de meeste gevallen best van af blijft en de ziekte voorzichtig moet behandelen ben ik een 'pain in the ass' geworden van sommige artsengroepen. De grootste invloed komt uiteraard van de kant waar het grote geld zit. Maar ik probeer daar op mijn manier een tegengewicht aan te bieden. Pas op, ik ben niet tegen de farmaceutische industrie. Die is belangrijk en doet goede dingen. Maar het zijn de uitwassen waartegen ik reageer, of die nu van de industrie komen of van de artsen zelf. Bijvoorbeeld het systematisch voorschrijven van hormonen in de menopauze. Ik heb daar in 2003 als parlementair medewerkster teksten en debatten over voorbereid. Sindsdien zijn er bepaalde artsen en firma's die me uitspuwen. Maar ik blijf er over schrijven omdat ik overtuigd ben van het feit dat men die therapieën nog steeds te snel voorschrijft. (*Marleen Finoulst schreef de bestseller, Vrouwen, humeuren en hormonen met Myriam Van Moffaert, nvdr*). Ik beschouw mezelf niet als activiste, maar ik vind dat men mistoestanden binnen de sector moet blijven aanklagen, voor het goed van de patiënt."

Je schrijft ook boeken...

Marleen Finoulst: "Ja, omdat het vulgariseren van medische informatie een van mijn specialiteiten is. Ik kan moeilijke dingen vrij makkelijk uitleggen aan mensen die enkel een basisnotie hebben, maar er het fijne niet van weten. Vandaar wellicht ook mijn jobs bij De Zevende Dag en op Radio 2. Ik krijg soms de kritiek dat hetgeen ik schrijf of vertel niet voor honderd procent klopt. Dat kan zo wel zijn, maar als je het tot in de puntjes moet uitleggen, dan gaat de boodschap verloren en heeft je uitleg geen zin meer. Je kunt niet alle details gaan uitleggen. Dan heb ik liever dat het voor tachtig procent correct is, maar dat de mensen het tenminste verstaan, dan dat ik een volledig correcte, onverstaanbare en onverkoopte turf van een boek schrijf."

Luc Cardinaels: "We hebben nood aan mensen die harder willen werken dan *nine-to-five*"

Luc Cardinaels is licentiaat handelswetenschappen en was jarenlang CEO van radiatorenproducent Radson en haar moedermaatschappij Rettig Heating Group. Hij reisde in die hoedanigheid de wereld rond om nieuwe inzichten op te doen, fabrieken te bouwen of te sluiten en nieuwe markten te openen. Momenteel is hij voorzitter van VKW-Limburg, zit hij in diverse raden van bestuur van Limburgse ondernemingen en heeft hij – hoewel hij op z'n vierenvijftigste gezworen had om geen operationele job meer op te nemen – samen met zijn zoon een bedrijfje dat wereldwijd toebehoren verkoopt voor de trialsport.

Als jongeman had hij zich voorgenomen om nooit te worden zoals zijn vader, een verzekeringsmakelaar wiens huis zeven dagen op zeven openstond voor klanten en die altijd aan het werk was.

Je hebt na je studies je vader niet opgevolgd.

Luc Cardinaels: "Nee, ik had me al vrij vroeg voorgenomen dat ik niet in de voetsporen van mijn vader zou treden. Ik heb heel veel respect voor mijn ouders, maar ik zag hun manier van leven niet als mijn weg. Overigens mijn broer ook niet. We waren blijkbaar allebei voldoende afgeschrikt. Er is ook nooit discussie over geweest."

En is het je gelukt om een 'normaal' huisgezin te stichten?

Luc Cardinaels: "Of ik nu wilde of niet, ik kwam uit een omgeving waarbij het gewoon was om altijd te werken. De overgang tussen werken en andere dingen was niet altijd goed afgelijnd. Je groeit op binnen een bepaalde werkhouding en je neemt die over. Dus hebben ook onze kinderen dit gedaan. Onze zoon kiest bijvoorbeeld voor de moeilijke weg om een eigen bedrijf uit te bouwen. Dit veronderstelt een totale betrokkenheid. Mijn dochter is net afgestudeerd als master in management en beleid in de gezondheidszorg en die is sindsdien nog geen dag thuis geweest. Ze werkt nu als vrijwilligster in het asiel in Genk waar ze ook geen uren of weekends kennen. Volgend academiejahr gaat ze rechten studeren omdat men haar verteld heeft dat ze met de combinatie van die twee diploma's érg sterk zal staan. En ja, wat die in haar hoofd heeft, krijg je er toch niet uit."

De wereld aan je voeten

Je bent begonnen bij Eternit in Kapelle-op-den-Bos maar kwam al snel terug naar Limburg.

Luc Cardinaels: "Ik ben aangesproken door architecten Jaspers en Delhaize om hun architectenkantoor, dat toen al zo'n vijftig medewerkers telde, te structureren, te organiseren en om financieel onderbouwde projectanalyses te doen. Enkele jaren later ben ik overstapt naar Jaga om daarna aan de slag te gaan als commercieel directeur bij Radson. Die stap heb ik toen gezet omdat daar weer andere dingen mogelijk waren en ik intussen ervaren had dat dát iets was wat ik graag en goed deed. Vooral het internationale trok mij daarin heel erg aan. We hadden toen net te maken met de tweede oliecrisis waarbij de markt van radiatoren zeer sterk onder druk kwam te staan. Wij kwamen net op dat moment met enkele nieuwe producten waaronder een volkomen innovatieve, condenserende gasketel die indertijd het perfecte antwoord was op de energiecrisis. We hebben die Nederlandse uitvinding uitgewerkt tot een verkoopbaar product en dat op de markt gebracht. Dat heeft ontzettend veel energie en tijd gekost, maar was zeer succesvol. Het zette Radson terug op de kaart. We hebben dan in 1986 onze eerste designradiatoren op de markt gebracht en ook daarvan een succes gemaakt. Het was hard werken, maar het kwam voor mij op een ideaal moment. Ik was dertig toen ik bij Radson begon en dan ligt de wereld aan je voeten."

Maar kruipt er ook ontzettend veel tijd in. Nochtans had je je voorgenomen om nooit zoals je vader te worden.

Luc Cardinaels: "Je zit in die malle molen en die draait door. Je staat daar ook niet bij stil. We hebben ongelooflijke dingen gerealiseerd met Radson. Toen ik begon draaide Radson een omzet van om en bij de 12,5 miljoen euro. In 1986 zaten we al op 100 miljoen euro. Op tien jaar tijd vertienvoudigden we de omzet. Dat is ontzettend snel. We creëerden nieuwe producten, bouwden bijkomende productlijnen, openden nieuwe markten, probeerden nieuwe manieren om dingen te verkopen zoals televisiereclame en meer van dat. Daar was je dag en nacht mee bezig. Maar dat was geen probleem. Je was jong en het gebeurde gewoon. We waren met een stel goede collega's die samen geloofden in wat we deden en daar keihard aan werkten. En als die dingen dan lukken, dan krijg je daardoor nieuwe energie en je gaat door. Dat was een ongelooflijke tijd. Gelukkig had ik een vrouw die dat begreep en ondersteunde, en de kinderen opving. Dat is cruciaal want ik heb collega's gekend waarbij dat niet zo was en waar het allemaal fout gelopen is."

Turbulente jaren

De tweede helft van de jaren tachtig was een turbulente periode voor Radson waarbij jullie uiteindelijk overgenomen werden door de Finse groep Rettig Heating.

Luc Cardinaels: "We waren toen marktleider in België en Nederland, met de gasketels maar we beseften ook dat we Europees moesten gaan, wilden we onze kennis en technologie verzilveren. Maar daarvoor waren we te klein. In Finland was er de familiale holding Rettig die zeven divisies telde waarvan er verschillende marktleider waren in Finland en Zweden of Noorwegen. Zij hadden een duidelijke Europese visie naar 1992 toe (eenmaking van de Europese markt) en kozen voor hun afdeling verwarming om Europees door te breken. Zij verkochten een aantal van hun succesvolle divisies zoals hun snoepgoed, drankendivisie en brouwerijen en begonnen in 1989, na de val van de Berlijnse muur, met het opkopen van bedrijven over heel Europa. Via de Duitse markt kwamen ze terecht bij Radson en benaderden ze mij om het bedrijf te kopen. De toenmalige eigenaar wilde dat slechts als hij de keteldivisie mocht behouden. Dat is zo afgesproken. De designradiatoren hebben we doorverkocht aan Vasco van Jos Vaessen en we zijn zelf doorgegaan met de radiatoren. Dat moet je zien tegen de achtergrond van de val van de muur en de explosie van de markt. Op dat moment draaiden wij 7 dagen op 7, 24 uur op 24 en lieten nog twee andere radiatorbedrijven voor ons in onderaanneming werken."

Als de jaren tachtig al turbulent waren, dan waren de jaren negentig en tweedehalfde hectisch want de groep groeide tegen lichtsnelheid. Kon je dat allemaal nog volgen?

Luc Cardinaels: "Het was een zware periode tijdens waarin ik nauwelijks thuis was (*lacht*). Mijn vrouw heeft zelfs in haar eentje de bouw van ons nieuwe huis begeleid. Ik

heb daar weinig van meegekregen. We hebben toen het Europese netwerk van productiebedrijven uitgebouwd, fabrieken geopend in China, investeringen gedaan in Europa, bedrijven gesloten, nieuwe fabrieken geopend, andere gemoderniseerd, een nieuwe vorm van marketing aangenomen met veel tv-reclame, een nieuwe prijzenpolitiek geïntroduceerd die gebaseerd was op stuksprijzen met kortingen, in plaats van de radiator per lopende meter te verkopen enzovoort. Je moet weten dat er in die tijd enorm veel geld zat in de Rettig-groep. Zij waren bezig met het verkopen van een aantal divisies en een gedeelte van die opbrengsten gebruikten wij om Rettig Heating Group verder uit te bouwen. Maar er bleef nog heel wat geld over plus een enorm groot areaal aan onroerend goed in Scandinavië. De groep verkocht immers enkel haar activiteiten en productiemiddelen, niet haar gebouwen of gronden. Ze hebben zich toen ook terug gefocust op een van hun eerste activiteiten: shipholding. *(Rettig komt oorspronkelijk uit Duitsland waar ze zich in de negentiende eeuw eerst met tabak en later ook met scheepvaart bezig hielden, nvdr)*. En net in die roerige periode stierf de vader en kwamen de kinderen mij vragen om het roer over te nemen. Ik heb er mij toen ingestort en een aantal jaren keihard gewerkt om alles op z'n poten te krijgen en teams te creëren die verder konden werken aan de uitbreiding. De hele groei van Rettig is trouwens te danken aan het feit dat we met een groep van gelijkgestemden werkten die niet oeverloos discussieerden, maar een heel eigen, duidelijke mening hadden en daar godzijdank voor uitkwamen. Maar als ze meededen, deden ze wel méé."

Jullie waren ook een van de eersten om bij het nieuwe VTM te adverteren.

Luc Cardinaels: "Ja, en daar hebben we een van onze grootste blunders geslagen. We hadden ervaring met televisiereclame en zouden dat eens eventjes op de Vlaamse televisie overdoen, maar dan nu met onze nieuwe badkamerradiatoren. Nou, dat hebben we geweten. We kregen op twee weken tijd bestellingen voor zeven maanden productie. En toen zaten we pas in de ellende. Dat hadden we nooit verwacht. We hebben de radiatoren ook geïntroduceerd in sportsponsoring. Vooral in motorensporten want de bouw en motorsport, dat zijn twee handen op één buik. Daar hebben we ontzettend goede contracten getekend tegen prijzen die niemand geloofde. Iedereen dacht dat zo'n sponsoring stukken van mensen kostte, maar dat was niet zo."

Emotie

Je vader heeft indertijd enkele hartinfarcten gehad. Was je niet bang dat het je ook zou kunnen overkomen?

Luc Cardinaels: "Ik herinner mij dat onze buurman dokter Croux tegen hem zei: 'Met jouw levensstijl kun je niet anders verwachten dan dat je op een bepaald moment prijs zal hebben.' Ik heb mijn vader trouwens ooit meer dood dan levend gevonden en ik dacht toen bij mezelf: dat zal mij niet overkomen. Dus toen ik indertijd bij de toenmalige eigenaar van Radson, Francois Vandeput, een contract tekende, liet ik daarin zetten dat ik op mijn vijfenvijftigste zelf zou kunnen beslissen wat ik zou doen. Dat contract is overgenomen door Rettig. In Finland blijkt dat normaler dan hier. En maar goed ook. Ik had indertijd een vrij intensief leven."

"In 2003 begon ik te voelen dat het zwaar woog: op woensdagavond van Londen naar Warschau vliegen en weten dat je voor het weekend ook nog in Roemenië geweest moest zijn, dat is geen aantrekkelijk vooruitzicht na verloop van tijd. Ik zat daar op het vliegtuig, keek eens rond en dacht toen: God, wat een sukkel zijn wij toch, waar ben ik hier eigenlijk mee bezig. Als dat eenmaal in je hoofd zit, dan geraak je dat niet meer kwijt. In 2004 – een jaar vooraleer ik vijfenvijftig zou worden – ging mijn baas met pensioen en begonnen mensen in Finland zich vragen te stellen bij het feit dat het hoofdkantoor van een Finse groep in Nederland zat. Dus kwamen ze met de vraag naar mij toe om de hoofdzetel terug in Helsinki te leggen en in Finland te komen werken. Maar dat was ik absoluut niet van plan. Dat is gekkenwerk."

"Toen vroeg ik me steeds harder af of ik zo wel moest doorgaan. Mijn vader dacht dat hij het eeuwige leven had, maar ik had gezien dat zoiets een waanidee is en dat je tijdig de rem moet optrekken. Dus weigerde ik naar Finland te gaan en zwaaide met mijn contract dat stipuleerde dat ik het daaropvolgende jaar toch vrij was om te doen wat ik wilde. En ik zag het ook niet zitten om nog één jaar voor een totaal nieuwe baas te werken. Maar men wilde die verhuis terug naar Finland toch doordrijven en we zijn toen rond de tafel gaan zitten om te bekijken of ik niet tegelijkertijd met mijn baas zou kunnen stoppen. We zijn daar uit gekomen en ik ben effectief op dezelfde dag als hem gestopt met de intentie om nooit meer in een operationele job te stappen. Ik had de jaren voordien al vaak vragen gehad van Limburgse ondernemingen om mee in de raad van bestuur te stappen en daar had ik nu plots tijd voor. Ik had binnen de groep al in raden van bestuur gezeten, dus die ervaring had ik al."

Je bent jaren CEO geweest. Wat is de rol van zo'n persoon?

Luc Cardinaels: "Hij is de eindverantwoordelijke. De aandeelhouder kijkt naar hem, van onderuit kijkt men naar hem. De banken, de leveranciers, de klanten,... ieder een heeft de ogen gericht op de CEO."

Neem je dan dingen mee naar huis? Lig je er van wakker als je een bedrijf of afdeling moet sluiten? Denk je dan aan die jonge gezinnen die bijvoorbeeld een huis moeten afbetalen?

Luc Cardinaels: "Uiteraard. In zo'n positie is werk niet meer af te bakenen. De grens tussen arbeidstijd en de andere tijd vervaagt. Je moet daar wel mee om kunnen gaan. Je moet kunnen slapen. Het mag je niet verlammen of overmeesteren, hoe moeilijk het ook is. Een sluiting is het moeilijkst omdat er een stuk emotie mee gepaard gaat. Je probeert dat eerst te voorkomen en je bedrijf structureel continuïteit te verzekeren. Tot je merkt dat het écht niet meer kan."

"Mijn houding is dan altijd geweest om dat vroeg en aan iedereen zeer duidelijk te zeggen. In één geval heb ik zelfs vóór de overname gezegd dat, als wij de groep zouden overnemen, er geen toekomst zou zijn voor deze fabriek. Dat was een onwaarschijnlijke schok. Je probeert die sluiting dan op zo'n manier te doen dat de sociale pijn het geringste is. In Ierland heb ik één keer schrik gehad dat we van de 120 mensen die bij de sluiting betrokken waren, niet eens de helft terug aan het werk zouden krijgen. Maar door vroeg, open en eerlijk te communiceren, én dankzij de inspanningen van de lokale overheid, zijn we erin geslaagd om binnen de zes maanden meer dan honderd mensen terug een normale job te geven."

"Maar je kunt niet vooruitgaan als je niet af

en toe snoeit. Dat geldt niet alleen voor de tuin. Het is pijnlijk maar noodzakelijk. Op bepaalde vlakken ben ik er ook harder door geworden. Met name door vast te stellen dat er bepaalde mensen zijn die uit zo'n situatie nog persoonlijk gewin proberen te halen. Ik heb vakbondsmensen gezien in Frankrijk die hun werkmakers verkeerd informeerden en doodongelukkig maakten terwijl dat eigenlijk niet nodig was, puur vanuit politieke overwegingen. Toen ben ik heel hard geweest."

Sommigen noemen dat het harde kapitalisme.

Luc Cardinaels: "We moeten eens beginnen te beseffen dat economische groei en welvaart z'n prijs heeft. We kunnen niet allemaal voor de overheid werken of van de sociale zekerheid leven, ook al wordt ons dat door sommigen ingefluisterd. Trouwens, mensen die voor de overheid werken zijn vaak losgekoppeld van de realiteit. Ik ken er heel wat en dat zijn zeer leuke en aardige lui. Maar ze snappen niet hoe het crisis kan zijn. Die hebben geen problemen. Het ergste wat hen kan overkomen is dat ze een slechte baas hebben. Het zal je maar overkomen, hé."

"Je kunt in een samenleving waarin geen ambitie meer zit, niets veranderen. We hebben met Rettig een fabriek in Polen geopend in 1994. Daar werkten de mensen met een brandende ambitie om een eigen huisje te kunnen kopen, daar gaat men ervoor, daar knokt men werkelijk om hun dromen te realiseren. Dat mis ik hier tegenwoordig. Hier tref je steeds vaker de mentaliteit aan van nine-to-five en laat me gerust. Er zijn er die harder bezig zijn met hun vakantie of hobby dan met hun job. Ik vrees dat dat ons erger parten gaat spelen dan de crisis. In Wallonië is nog iets meer dan twintig procent van de werkende mensen in de privésector actief. Dat is toch niet vol te houden. Je kunt de belastingen toch niet blijven verhogen om dat overheidsapparaat draaiend te blijven houden."

Je wilde niet meer operationeel bezig zijn... Maar toch ben je weer actief in het bedrijfje dat je samen met je zoon opzette en dat wereldwijd onderdelen voor de trialsport verkoopt.

Luc Cardinaels: "Ik zit daar mee in, maar HIJ moet het wel doen. Ik help gewoon. Ik vind het schitterend dat hij dat wil doen en ook doet. Het is voor hem pure passie. Het vloeit voort uit de sport die hij vroeger op vrij hoog internationaal niveau beoefend heeft. Wij verkopen alles behalve de motoren: kleding, accessoires, onderdelen, helmen en noem maar op. Hoofdzakelijk producten die we zelf ontwikkeld hebben en voor ons laten produceren. Dat is een heel ander businessmodel dan Radson. Dit is zeer kleinschalig, maar speelt zich wel af op wereldniveau. En daar speelt mijn mondiaal netwerk uiteraard een rol in. En het feit dat in ons gezin internationaal reizen, sporten en werken de gewoonste zaak ter wereld was. Toen hij veertien jaar was, zat hij op stage in Frankrijk, op z'n zestiende deed hij mee aan het wereldkampioenschap en op z'n achttiende heeft hij besloten om niet als prof verder te gaan, maar eerst te studeren. Zijn diploma en zijn internationale ervaring en contacten vormen nu de basis van dit bedrijfje."

Ben je trots dat hij toch een beetje in jouw voetsporen treedt?

Luc Cardinaels: "Voor alle duidelijkheid: hij moest dit niet doen voor mij. Hij heeft gekozen voor de moeilijke weg want hij had een droomjob in Engeland. Als hij daar was blijven zitten verdiende hij veel meer geld met minder inspanningen. Alleen wilde hij dat niet. Dus trots? Ik ben blij als de dingen goed voor hem gaan en triest als er iets misloopt. Ik eis maar één ding van hem: als hij kiest voor een eigen zaak moet hij er tot het uiterste voor gaan. Ik accepteer niet – en heb dat nooit ge-

daan – dat je er met de pet naar gooit. Pech kun je hebben, er niet honderd procent voor gaan, is je eigen keuze. En dat geldt ook voor mijn dochter. Als ze er voor kiest om nog een diploma te halen, dan is dat haar keuze. Maar ze moet er wel van doordrongen zijn dat ze dan kiest voor nog eens vier jaar hard werken. Maar ik moet haar dat niet zeggen. Dat zit in haar.”

Netwerking

Je bent nu voorzitter van VKW-Limburg, dé netwerkorganisatie par excellence. Draagt dat netwerken bij tot de ontwikkeling van deze provincie?

Luc Cardinaels: “Onwaarschijnlijk veel. En ik ben daarin gestimuleerd door mijn Finse ervaring. De Finse zakenwereld is vrij klein, maar er zitten enorme topbedrijven, ook van minder gekende sectoren. De nummer één van sanitair, van buizen, verwarming,... zitten ook in Finland. Het is een kleine wereld die enorm verweven is in netwerken. Ik ben begonnen met de hulp van de Finse overheid met het opzetten van bedrijven in China. Dat vliegtuig naar China zat vol met Finse zakenmensen die elkaar tips gaven, ervaringen deelden en contacten uitwisselden. Ik geloof dus inderdaad dat ondernemers veel aan mekaar kunnen hebben als je de juiste setting vindt en het op de juiste manier aanpakt. Je kunt ontzettend veel van mekaar leren, elkaar stimuleren en helpen. Ten opzichte van andere provincies in Vlaanderen bestaat hier een goed ontwikkeld eenheidsgevoel en is er een heel interactieve groep ontstaan van mensen die elkaar kennen en ondersteunen. Zelfs in Brussel weet men dat VKW-Limburg een homogeen, dynamisch blok is. Dát hebben we al bereikt. Wij hebben nu al gesprekken gevoerd met de meeste nieuwe ministers in de nieuwe Vlaamse regering om de Limburgse dossiers te bepleiten. Wij zijn ook erg tevreden dat LRM zijn belangrijke rol verder kan blijven invullen.”

We zijn dé logistieke provincie bij uitstek. Maar missen we op die manier niet een stuk innovatie, kennistechnologie?

Luc Cardinaels: “Nee, want binnen de logistiek staat er nog een hele revolutie aan te komen op vlak van transportmodi maar ook op vlak van goederenbehandeling, track & tracing, warehousing, enzovoort. Dat is moderne logistiek, daar zit toekomst in.”

En daarvoor heb je dan ook een universiteit nodig?

Luc Cardinaels: “Ja, de Universiteit Hasselt is een van de pijlers waarop het moderne Limburg gestoeld is en zal zijn. Enerzijds kennis aanbrengen maar ook mensen afleveren met een mentaliteit om iets te realiseren en daar voor te knokken. Mensen afleveren die er iets van willen maken en die bereid zijn om langer te werken dan van negen tot vijf. Het ondernemerschap gebaseerd op kennis en de juiste attitude is de enige weg uit de crisis en naar meer groei en welvaart. Vandaar dat wij als VKW-Limburg veel belang hechten aan een goede wisselwerking met de universiteit.”

Wat heeft deze provincie nog nodig?

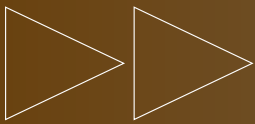
Luc Cardinaels: “Maatschappelijke acceptatie en waardering voor de ondernemers en het ondernemersschap. Wij hebben bovendien de interactie van industrie en kennisinstellingen nodig om onze innovatiekracht te versterken. Een dynamisch en competitief industrieel apparaat is bovendien onontbeerlijk voor de uitbouw van de dienstensector. Deze laatste kan niet bloeien op een industrieel kerkhof.”

Voorzitter Universiteitsfonds UHasselt

Het Universiteitsfonds blijft een financieringskanaal, waarmee de Universiteit Hasselt extra middelen probeert aan te trekken. Toch onderging het in 2008 enkele veranderingen. Zo kreeg het een nieuwe naam: Universiteitsfonds UHasselt en een nieuwe voorzitter: Luc Cardinaels.

“Samen met de leden van het beschermcomité patroneren we het fonds. We hebben ook nieuwe instrumenten gecreëerd. Vroeger belandde een schenking in één grote pot, men wist niet goed wat daar allemaal mee gebeurde. We hebben dat geactualiseerd tot producten die bedrijven of particulieren kunnen kopen. Je kunt bijvoorbeeld een leerstoel of een doctoraat financieren. Er zijn een hoop mogelijkheden, waarbij de identificatie groter wordt.”

Een concreet succes was een eerste legaat dat de universiteit in 2008 ontving, van een dame die bepaalde dat na haar dood het grootste gedeelte van haar vermogen naar het onderzoek naar multiple sclerose moest gaan. Het ging om een zogenaamd duolegaat, waar bij de universiteit de successierechten betaalt. “Dat is vooral een interessante formule als er geen erfgenamen zijn in eerste rang, omdat de successierechten dan heel hoog oplopen. Wij betalen die en engageren ons om een minimumbedrag aan andere erfgenamen uit te keren.”

Stefan Vandoren: “Mijn nieuwsgierigheid is de drijfveer van mijn carrière”

Als u dit leest, werkt Stefan Vandoren (alumnus fysica 1988 en Associate Professor Theoretical Physics aan de universiteit van Utrecht) enkele maanden in Parijs als laureaat van de Descartes-Huygensprijs voor zijn excellent onderzoek en zijn bijdrage aan de Nederlands-Franse samenwerking. Hij gaat er de samenwerking met enkele Franse collega's intensifiëren omdat het in zijn vakgebied moeilijk is om via e-mail te communiceren: “Ik doe aan fundamenteel onderzoek, onder andere naar kwantummechanica en naar de herkomst en toekomst van het heelal. In dit domein werkt het aanzienlijk makkelijker als je dan met collega's rond een bord kunt discussiëren, dingen kunt opschrijven, aanpassen, veranderen,…”

Vandoren is momenteel universitair hoofddocent aan de Universiteit Utrecht en wordt naar eigen zeggen gedreven door nieuwsgierigheid: “Er zijn wellicht een aantal onderzoeksgebieden waarvan ik het resultaat nooit zal zien, want in onze discipline duurt het soms tientallen jaren vooraleer er praktisch toepasbaar resultaat komt. Maar dat deert mij niet. Zolang we maar goed werk leveren en de toekomstige generatie van ons onderzoek haar profijt kan doen.”

Een gesprek op een zonnig terras over de oerknal, deeltjesversnellers en atomaire wetmatigheden. En over de Universiteit Hasselt.

Stefan Vandoren: “Omdat ik niet zo'n goede student was in het middelbaar, wilden ze thuis liever niet dat ik op kot zou gaan. Op die manier konden ze een beetje toezicht houden... Ik ging daarom samen met mijn neef, die wiskunde wilde studeren, naar de Limburgse unief. De cursussen natuurkunde leken heel interessant en ik had alleen maar goede commentaren over Diepenbeek gehoord. En het klopte want het onderwijs was uitstekend en ik geraakte erg

gemotiveerd door de docenten waardoor mijn eerste examenuitslagen goed waren en sindsdien alleen maar in stijgende lijn gingen. Na twee jaar behaalde ik mijn kandidatuur succesvol en was ik uitstekend voorbereid om eender waar verder te studeren. Vandaag kijk ik nog steeds met heel erg blij en positieve gevoelens terug naar die tijd!”

Na het behalen van je masterdiploma werd je postdoc in Wales en in New York. Daarna werd je als 32-jarige academicus benoemd als hoofddocent in Utrecht. Is dat niet jong?

Stefan Vandoren: “Na die vijf jaar postdoctorale studies kwam er een vacature vrij in Utrecht. Ik had daar al connecties want mijn wereldje is relatief klein. Dat ik op 32 jaar benoemd ben, is niet helemaal ongebruikelijk, maar het is inderdaad relatief jong. Je moet wat geluk hebben, er moet bijvoorbeeld net iemand met pensioen gaan in jouw vakgebied. Universiteiten hebben namelijk

weinig geld, ze kunnen dus niet met opdrachten smijten. Ook al is er iemand goed, er is niet altijd zomaar een job vrij. Maar toen dus toevallig wél. Maar dan nog moet je de competitie aangaan met andere goede wetenschappers van over heel de wereld en dan moet je toch wel boven het gemiddelde uitsteken en moet je cv indruk maken.”

Academische competitie

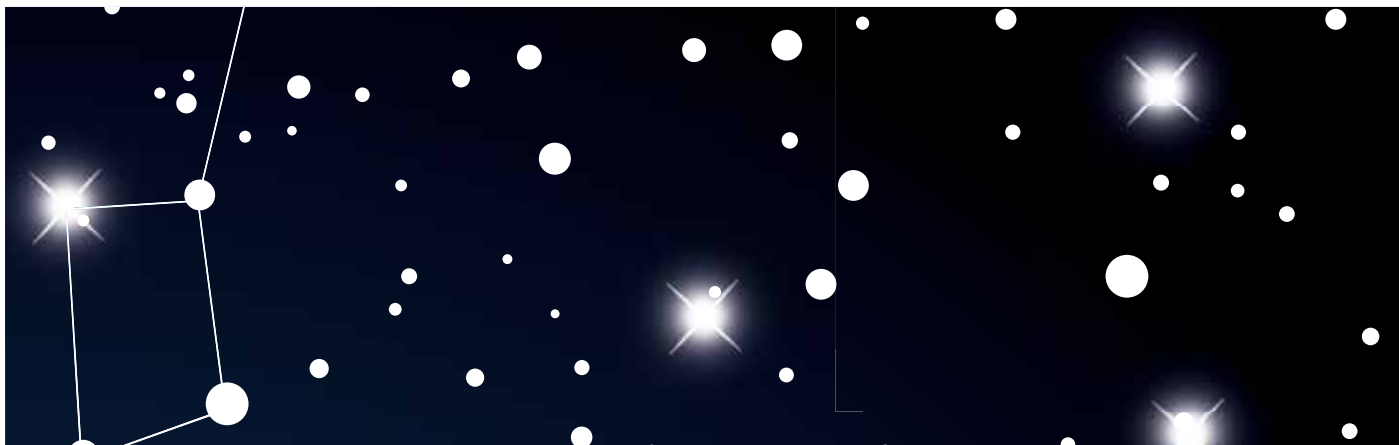
Geef eens een goede raad aan toekomstige doctoraatsstudenten: wat maakt een cv indrukwekkend?

Stefan Vandoren: “Een buitenlandse carrière helpt écht wel. Zeker als die zich voor een stuk in Amerika heeft afgespeeld. In Nederland nog meer dan elders want daar zijn ze wat Amerika-gek. De plaatsen waar je gewerkt en gestudeerd hebt, het onderwerp van je onderzoek en hoe dat past in je nieuwe carrière, spelen ook een rol. En uiteraard ook het feit of je goed kan les geven of niet. En of je goed met studenten kan omgaan. Het is een heel pallet waarmee men rekening houdt bij de toewijzing van zo’n job. De academische wereld is boeiend, maar op een gegeven moment wordt het een serieuze strijd om aan een vaste job te geraken en dan wordt het heel competitief.”

Daar waar het financieel geen hoogvlieger is.

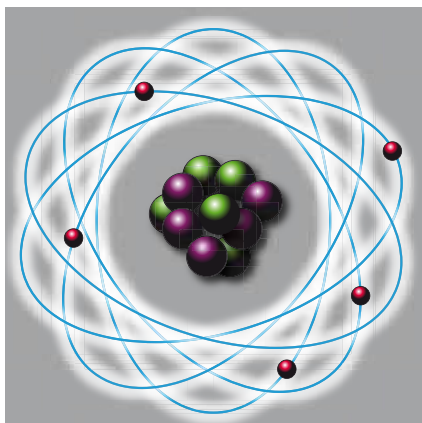
Stefan Vandoren: “Nee, de lonen liggen echt niet hoog. Maar het is ook een beetje een levensstijl. Aan de universiteit werken betekent heel internationaal bezig zijn. In Utrecht werkt bijvoorbeeld vijftig procent buitenlanders. Bovendien ga ik zo’n vijf keer per jaar op reis naar het buitenland: Amerika, China, binnenkort naar Israël,... Die internationale contacten vind ik boeiend en interessant. In de bedrijfswereld heb je die toch wel iets minder. Dat moet je dan afwegen tegen een hoog salaris. Maar mij hoor je niet klagen. Met mijn verdiensten kan ik best comfortabel leven.”

Je hebt twee jaar in New York gewerkt. Kwam de stad ook op een academicus zo overweldigend over?

Stefan Vandoren: "Toch wel. De stad zelf, maar zeker ook de mentaliteit. Zowel in het dagelijkse leven als je in Manhattan rondloopt, als in het professionele leven proef je de werklust en de sterke wil om iets te bereiken. De ambitie om de top te halen is zeer sterk. Ze werken ook zeer hard. Weekendwerk was daar eerder regel dan uitzondering, ook in de academische wereld. Ze hebben ook minder vakantie, er is minder sociale zekerheid. Die hele sociale omgeving waar wij in Europa ingekapseld zijn, die bestaat daar niet, waardoor de mensen ook harder gaan werken."

Je woont nu in Nederland. Zijn er grote verschillen?

Stefan Vandoren: "Op professioneel vlak weet ik dat men in Nederland op gebied van natuurkunde een eeuwenlange, heel rijke traditie heeft. Ik ben verbonden aan een instituut waar een Nobelprijswinnaar werkt. Er is ambitie in Nederland maar dat heb je ook in België. Het heeft echter ook met politiek te maken. Er zit in België ook veel talent. Het is alleen de vraag waaraan de regering haar centen wil besteden."

Je doet aan fundamenteel onderzoek...

Stefan Vandoren: "Zo fundamenteel als

het maar kan zijn, puur gericht op nieuwsgierigheid in plaats van op maatschappelijke relevantie. Bijvoorbeeld nadenken over en onderzoek doen naar het ontstaan van het heelal heeft geen directe toepassingen in de samenleving, maar toch is die samenleving geïnteresseerd. Iedereen kijkt wel eens naar de sterren en vraagt zich dan af waar we vandaan komen, hoe het allemaal ontstaan is, waar het naartoe gaat en dat soort dingen. Ik kom buiten mijn werk veel mensen tegen die geboeid zijn door de kosmos, het heelal, het atoom, de kwantummechanica, enz."

Kwantumcomputers

Die kwantummechanica is waarschijnlijk Hebreeuws voor 99,9 procent van de bevolking. Kun je dat in enkele begrijpbare zinnen uitleggen?

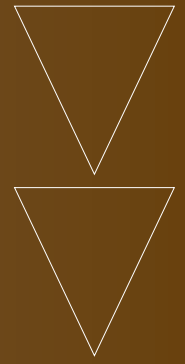
Stefan Vandoren: "Het is een zo ontzettend rare theorie in de natuurkunde geworden dat het moeilijk te begrijpen en uit te leggen is. De macroscopische dingen die we rondom ons zien zijn begrijpbaar omdat we allemaal intuïtief vertrouwd zijn met een aantal natuurwetten. Elke student uit de middelbare school leert de klassieke mechanica van Newton te gebruiken om te berekenen hoe snel een bal van een hellend vlak rolt, of hoe snel de maan rond de aarde draait. Maar als we het atoom induiken, blijken die wetten totaal niet meer te gelden. Een atoom bestaat uit een kern en elektronen die daar rond bewegen. Als we de bewegingsleer van Newton daarop moeten toepassen blijkt dat niet te werken want dan zouden die elektronen op de kern moeten botsen omdat ze er door aangetrokken worden. En dat gebeurt niet. Dus die wereld van het atoom ziet er totaal anders uit. De kwantummechanica is geboren uit het begrijpen van het atoom en wat er zich daar binnenin bevindt en afspeelt. Het is de fysica van het atoom, van de atoomkern en van het aller-, allerkleinste. In het dagelijkse leven zie je daar niets van, maar iemand die zich wil verdiepen in de vraag hoe een atoom in mekaar steekt, die moet de wetten van de kwantummechanica gebruiken."

En gaan die ooit toepasbaar zijn op het gewone leven en ons tot heel andere inzichten brengen?

Stefan Vandoren: "Dat gebeurt eigenlijk al. Pas op, kwantummechanica bestaat al honderd jaar en nu zien we stilaan meer en meer toepassingen opduiken in het dagelijkse leven. Een voorbeeld is, of je nu voor- of tegenstander bent, kernenergie. Een ander voorbeeld is supergeleiding. Normaal hebben we elektrische stroom. Dat zijn elektronen die door een draad bewegen en een bepaalde weerstand ondervinden omdat ze voortdurend tegen atomen botsen. Je kunt het vergelijken met een file. Met de nieuwe wetten van de kwantummechanica kun je de temperatuur van bepaalde materialen zodanig verlagen dat de elektronen er weerstandloos door kunnen bewegen."

"Supergeleidende magneten worden nu bijvoorbeeld gebruikt in het treinverkeer. In Japan loopt er al zo'n trein die met heel weinig weerstand veel sneller beweegt dan de klassieke soorten. Ook in scanners van ziekenhuizen komt er kwantummechanica aan te pas. Zo zie je maar dat honderd jaar na de ontdekking van de eerste wetten, er eindelijk meer en meer toepassingen gevonden worden in het dagelijkse leven. En dat is spannend."

Als je ziet wat men nu al met nanotechnologie kan, dan hou ik mijn hart vast tot wat de kwantummechanica, die op een nog veel kleinere schaal werkt, allemaal teweeg gaat brengen.

Stefan Vandoren: “Vroeg of laat komt die doorbraak er. De kwantumcomputer staat klaar om de markt te veroveren. Binnen enkele jaren hebben we computers die veel meer kunnen opslaan en nog veel sneller, meer bewerkingen tegelijk kunnen doen. Als we de technologie kunnen maken, uiteraard. Daar is nog heel veel ingenieurswerk en ontwikkelingstechnologie voor nodig. Want wij kunnen op fundamenteel vlak wel dingen ontdekken, maar het moet nog altijd mogelijk zijn om ze ook ‘écht’ te maken. Maar komen doen ze, die kwantumcomputers, daar ben ik zeker van.”

Heb je de indruk dat je bezig bent met een sciencefictionachtige wereld die je zelf wellicht niet meer meemaakt maar die er totaal anders zal uitzien?

Stefan Vandoren: “Ik denk niet dat het ons dagelijks leven totaal zal veranderen...”

Pas op, deze gsm heeft de wereld én onze gedragingen al grondig veranderd.

Stefan Vandoren: “Ja, dat klopt wel, maar het is een combinatie van wetenschappen. Het is gemaakt met gebundelde krachten, met inzichten uit diverse takken van de wetenschap. De idee van kwantumcomputers bestaat al twintig jaar, maar tot op heden is het nog niet uitvoerbaar gebleken. Soms kunnen ideeën veelbelovend zijn, en blijkt het toch niet te lukken. En soms lukt het wel. Dát is onderzoek doen. Soms lukt het en soms lukt het niet.”

Kip-of-eikwestie

Hoe ongelukkig ben je als je jaren naar iets gezocht hebt en het dan uiteindelijk niet in de praktijk te brengen is?

Stefan Vandoren: “Dat kan soms heel frustrerend zijn. Zeker in mijn tak van de wetenschap die bijzonder fundamenteel is en zich bezig houdt met het ontstaan van het heelal, met deeltjesversnellers... Dat duurt allemaal zo lang. Het kan zijn dat in mijn carrière op twintig jaar er te weinig met onze theorieën kan gedaan worden. Er zijn mensen die daar op afknappen, die het niet meer leuk vinden omdat het te lang duurt. Het hangt ook een stuk af van je karakter: wil je snel resultaat of ben je een gestage graver? Ik heb zelf niet zo’n behoefte aan kortetermijnresultaten. Ook al omdat ik mezelf zie als een schakel in een lange ketting. Het mag lang duren, als we het maar goed doen.”

Je bent nu bezig met het ontstaan van het heelal. Zat je als jongetje al naar de sterren te kijken?

Stefan Vandoren: “Daar komt die fascinatie inderdaad vandaan. Ik was niet zo’n goede student in het middelbaar, maar ik wilde wel begrijpen hoe het heelal ontstaan was en hoe het in mekaar stak. Die nieuwsgierigheid is nooit gestopt.”

Hoe zit het met jouw godsbesef, want jij botst regelmatig op de kip-of-eikwestie.

Stefan Vandoren: “Tja, dat is interessant maar ligt heel moeilijk. De meeste wetenschappers geloven dat er natuurwetten zijn geweest die het geheel gestuurd hebben. We kunnen nu al uitrekenen hoe het heelal er uit zag een miljardste van een seconde na de oerknal. Maar dan zijn we er nog niet. Wie of wat heeft die oerknal veroorzaakt? Daar zijn we nog steeds niet uit. Daar is er voor mij plaats voor ‘de schepping’. Want wie heeft het allemaal bedacht, wie is de aanstichter? Het maakt me niet godsdienstiger, al heb ik alle begrip voor religie. Maar ik ben te zeer bezig met het weten en het begrijpen. Religie is geloven en dat is voor mij niet genoeg. Ik wil zekerheden. Wellicht krijg je die niet altijd, maar het blijft me intrigeren. Ik wil altijd een beetje dieper graven en wel zien waar ik uitkom. Het maakt het spannend niet te weten waar het eindigt. Als het al eindigt.”

Dat brengt ons bij een van de populairste vragen: zijn er andere planeten buiten ons zonnestelsel waar leven mogelijk is?

Stefan Vandoren: “Dat er andere planeten in andere zonnestelsels zijn, weten we intussen. Maar of daar leven mogelijk is? Dat ligt eraan wat je verstaat onder leven. Dat er nog ergens wezens leven zoals wij, is nogal onwaarschijnlijk. Maar er kunnen allerlei vormen van leven zijn. Het heelal is zo groot. Er zijn wellicht miljarden planeten. De kans dat wij de enige levensvorm zouden zijn, is bijzonder klein.”

Wat me intrigeert is dat jouw vakgebied zich uitstrekt van de ontzettend kleine atomen tot het ontzettend grote heelal. Hoe werkt dat?

Stefan Vandoren: “Da’s een goede vraag, want ze raakt de kern van de zaak. Als we naar het heelal kijken zien we het in de toekomst steeds verder uitdijen zoals een ballon die je opblaast. Maar als we de tijd

terugdraaien, zien we het steeds kleiner worden. Dicht bij die oerknal was het heelal zo klein als een atoom. Een heel universum dat ooit zo klein was als een atoom... Dat roept de vraag op: wat zat daar in? En daar hebben we de wetten van de kwantummechanica voor nodig. Dus in die zin worden het grote en kleine gecombineerd bij het ontstaan van het heelal. En daar willen wetenschappers die zich bezig houden in mijn vakgebied, zich in verdiepen. Soms blijft het erg speculatief en theoretisch, maar tegenwoordig kunnen we heel wat te weten komen met astronomische waarnemingen of met andere experimenten. Binnenkort gaan we een oerknal in het klein nabootsen met die grote deeltjesversneller in Genève. Dan kunnen we zien wat er op die allerkleinste schaal kan plaatsvinden. En dat willen we weten. Dat is die nieuwsgierigheid. Willen weten wat er in godsnaam in dat piepkleine heelal aan de hand was."

Om maar niet te spreken van: wat zat daar rond, waarin heeft het zich kunnen ontwikkelen en uitbreiden?

Stefan Vandoren: "Dat is weer een van die vragen die ik zelf niet goed begrijp en waar ik zelf geen goed antwoord op heb. Is er een grote doos geweest waarin dat heelal is kunnen expanderen? Volgens Einstein niet. Hij heeft de zaak een beetje omgedraaid. Volgens hem werd die grote doos mee gecreëerd en wordt er nu nog steeds meer ruimte gemaakt. Dat is uiteindelijk niet meer uit te leggen in beeldende taal. Dus grijpen wetenschappers naar formules en naar wiskunde. En volgens de wiskunde heeft het heelal die doos niet nodig om een en ander te verklaren. Binnen de wiskunde kan dat heelal als ruimte op zich bestaan en groter worden. Ik begrijp dat niet, maar ik kan er mee leven."

Descartes-Huyghensprijs

Je hebt de Descartes-Huyghensprijs gewonnen voor het stimuleren van de academische contacten tussen Nederland en Frankrijk.

Stefan Vandoren: "Ja, dat is een geldprijs om een half jaar in Frankrijk te gaan wonen en werken. Ik ga naar Parijs. Ik heb er een appartement vlak bij de Seine. Waarschijnlijk piepklein, maar de locatie is in Parijs waarschijnlijk belangrijker dan het comfort. Ik ga er nu drie maanden werken en in de loop van volgend jaar nog eens drie maanden. Ik werkte al met een aantal collega's samen in Parijs omdat het in onze sector wat moeilijk ligt om via e-mail te communiceren. Het is veel makkelijker om samen rond een bord te staan en dingen op te schrijven, te schrappen, aan te passen... Waarschijnlijk heb ik die prijs gekregen omwille van die bestaande samenwerking. We gaan die nu tijdens die zes maanden intensifiëren."

Laatste vraag: hoe ver zou je nu staan zonder Descartes?

Stefan Vandoren: "Zonder Descartes én Huyghens. Descartes was meer een filosoof en wiskundige. Huyghens was echt een natuurkundige. Ze kwamen vaak samen om te discussiëren over wetenschap, wiskunde en filosofie. Beiden zijn zo'n gigantische pilaren dat we zonder hen wellicht honderd jaar vertraging zouden opgelopen hebben. Wetenschap is soms keihard en meedogenloos."

"Er zijn af en toe individuen die er zo hoog bovenuit steken en zo het verschil kunnen maken, dat de rest bijna in het niet verdwijnt. Tegelijkertijd kunnen die toppers ook weer niet zonder de basislaag van brede wetenschappers, zonder het veldwerk. Het is een wisselwerking. Ik geloof niet dat er vandaag de dag nog een Einstein of Descartes zou kunnen bestaan. Het waren mensen die alleen in hun bureau zaten en op hun eentje theorieën ontwikkelden."

"Tegenwoordig is het allemaal zo mondiaal geworden. De kruisbestuiving is zo belangrijk gezien de omvang van de huidige wetenschap dat je het in je eentje niet meer redt. Je hebt nog uitzonderlijke wetenschappers, maar die hebben steeds meer behoefte aan die brede laag van ondersteunende wetenschappers. Bovendien is wetenschap de laatste honderd jaar fel veranderd. Het kost ook een boel geld, dus je hebt geldschietters nodig waarvoor je dan weer onder de mensen moet komen, netwerken moet uitbouwen."

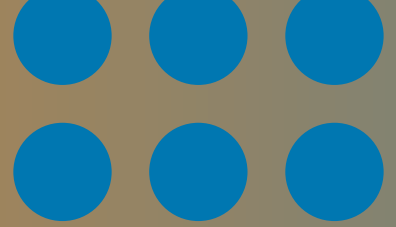
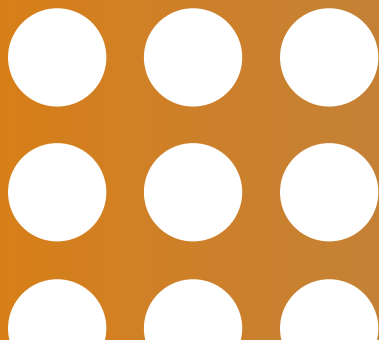
"Experimenten zijn vrijwel onbetaalbaar geworden. Galileo hoefde maar door een sterrenkijker te kijken om een gigantische theorie te ontwikkelen. Als je tegenwoordig op vlak van sterrenkunde nieuwe inzichten wil verwerven, moet je al de ruimte ingaan met je experimenten. Dat zijn een heel ander soort projecten dan tweehonderd jaar geleden. En het maakt het er niet makkelijker op."

Virginie Claes:

“Ik beschouw mezelf niet als een *babe*”

Virginie Claes werd in 2006 tot haar eigen steile verbazing Miss België. Enkele maanden daarvoor had ze aan de UHasselt haar diploma van handelsingenieur gehaald. Het was onder andere haar prof organisatieleer, Eric Lefebvre, die haar gestimuleerd had om deel te nemen aan de missverkiezing. Sinds haar verkiezing kwam ze in een spiraal van televisie- en presentatiewerk terecht die haar bijna volledig opslokte. Maar niet helemaal want ze vond ook nog de tijd om te solliciteren bij Flandria Rent, waar ze nu al drie jaren werkt en de public relations en presentaties voor heel wat jumpings voor haar rekening neemt. “De paardenwereld is een heel aparte, gesloten, maar superleuke en interessante wereld”, legt ze uit.

Toch solliciteerde ze bovenop haar werk bij Flandria Rent een dik jaar geleden bij de UHasselt voor een job bij het Instituut voor Mobiliteit. Ze is blij dat ze 'op het nest' is kunnen terugkeren want aan de Universiteit Hasselt heeft ze bijzonder mooie jaren gekend: "Niet alleen omdat ik hier mijn vriend heb leren kennen, maar ook omdat het netwerk van vrienden en vriendinnen uit die studententijd blijft bestaan. Ik heb vriendinnen die in Leuven, Brussel of Gent gestudeerd hebben en die geen enkele vriendschap meer hebben overgehouden aan die periode. Dat vind ik jammer. Ook de omgang en de sfeer tussen studenten, assistenten en proffen is hier in Diepenbeek heel anders. Er is hier een grote samenhang."

Je hebt op jonge leeftijd al een kronkelige carrière achter de rug?

Virginie Claes: *(lacht)* "Euh ja zeker. Eerst mijn studies hier aan de Universiteit Hasselt, dan via een kronkel in mijn hersenen deelgenomen aan Miss België én gewonnen, het jaar nadien heel wat presentatieopdrachten gehad en in die wereld ben ik wat blijven werken voor particulieren of grote bedrijven. In 2008 heb ik mijn diploma laten werken en heb ik in Brussel een project mee op poten gezet voor Siemens. Tegelijkertijd heb ik bij Flandria Rent zowel mijn diploma als mijn miss-zijn ingeschakeld en sinds vorig jaar ben ik terug op 'het nest' en werk ik aan de Universiteit Hasselt in het kader van de bachelor en master in verkeerskunde."

Betekent het dat je niet kan kiezen of dat je een veelheid aan dingen wil blijven doen?

Virginie Claes: "Ik ben iemand die van alles wil proeven. Ik ben nog jong en heb nog geen kinderen, dus ik heb nog de tijd om te doen waar vele meisjes van dromen: een carrière in de media. Ik heb nu zo iets van: als ik er toch al met één been inzit, waarom er niet mee verder doen? Ook het geven van presentaties is iets wat ik enorm graag doe! Trouwens, als ze het mij aanbieden, waarom zou ik dan weigeren? Daarnaast vind ik het academische werk ook erg fascinerend en zolang ik de twee kan combineren, ben ik gelukkig."

Je straalt namelijk op het scherm een zekere naturel uit. Heb jij vroeger toneelschool gevolgd of bij een amateurgezelschap gespeeld?

Virginie Claes: "Oh nee, het enige dat ik in die richting ooit gedaan heb, was deelnemen aan een drietal voordrachtswedstrijden toen ik 12 was, maar dat is alweer een eeuwigheid geleden. Maar dat van die naturel hoor ik wel vaker. Ik kom ook veel mensen tegen die me zeggen dat ik nog altijd de Virginie van tien jaar geleden ben. Dat doet uiteraard enorm veel deugd."

Vrolijk weerzien met UHasselt

Je bent het levende bewijs dat je geen dom blondje hoeft te zijn om Miss België te worden. Heb je hard tegen dat vooroordeel moeten knokken?

Virginie Claes: "Eigenlijk niet omdat van in het begin duidelijk was dat ik pas was afgestudeerd als handelsingénieur. Wat ik daarentegen wel vaststel is dat mensen vaak de neiging hebben om een beetje denigrerend neer te kijken op modellen of hostessenwerk. Dat heb ik al gemerkt toen ik indertijd vakantiejobs deed als hostess en zo. Maar van het moment dat ze weten dat je een universitair diploma hebt, behandelen ze je plots heel anders."

Heb je iets geleerd uit je Miss België-periode?

Virginie Claes: "Ik heb er vooral een uitgebreid netwerk aan over gehouden. Plus heb ik geleerd om zowel met bedrijfsleiders en ministers als met Jan met de pet om te gaan. Ik kan ook veel beter met stress en onvoorbereide situaties omgaan, ook al ben ik iemand die graag heeft dat alles goed gepland is. Vooral bij televisie is het werk soms zeer hectisch en onvoorspelbaar. Niet zelden krijg ik 's avonds telefoon dat ik 's morgens ergens moet staan voor opnames. Ik heb het daar nog altijd een beetje moeilijk mee, maar het went. En last but not least heb ik geleerd om zelf geen vooroordelen te hebben."

Je bent nu terug aan de universiteit. Was het een vrolijk weerzien? Heb je er zelf aan gewerkt om hier te kunnen beginnen?

Virginie Claes: "Ik ben heel blij dat ik terug ben en ja, ik heb zelf een beetje gepusht. Ik heb het hier altijd heel leuk gevonden. Je zit in een academische wereld, je kunt hier jezelf verder

ontplooiën én je zit in een onmisbare sector: onderwijs. Bovendien werk ik in een domein dat nog héél veel toekomst heeft en dat is verkeersveiligheid en mobiliteit.”

Vanwaar de interesse in verkeerskunde?

Virginie Claes: “Ik denk dat het voor een stuk komt uit het feit dat ik zoveel op de baan zit. Je komt wat tegen als je dag en nacht onderweg bent. Situaties waarvan je denkt dat ze niet zouden mogen bestaan of voorkomen, zowel qua verkeersveiligheid als op vlak van planologie, de weginrichting,... Daarnaast heb ik altijd al wat interesse gehad voor deze materie. Ik ben ook al vier jaar meter van *Drive up Safety*, ‘een organisatie die steeds op weg is voor meer verkeersveiligheid’. En het is een richting met ontzettend veel toekomst. We merken dat aan onze eerste masters die afgestudeerd zijn. Zij hebben nauwelijks moeite om een job te vinden. Er is namelijk nog heel veel werk aan de winkel, niet alleen hier maar ook in de ontwikkelingslanden. Op vlak van verkeersorganisatie en verkeersveiligheid is het daar een ramp, hé!”

Wat probeer jij je studenten bij te brengen, waarover gaat het in jullie richting?

Virginie Claes: “Het is eigenlijk een unieke algemene vijfjarige opleiding waar de thema’s verkeersveiligheid en mobiliteit centraal staan. Onze studenten krijgen afhankelijk van hun traject (technisch, economisch of sociaal) ook deze basis, maar met de nadruk op ‘verkeer’: planologie, infrastructuur, verkeers- en mobiliteitsgedrag, enz. Eigenlijk zou je dat aan onze proffen moeten vragen. Zelf ontwikkel ik lesmateriaal voor de humaniora: vooral rond geografische informatiesystemen, rijden onder invloed e.d. Ik ben nu bezig met het organiseren van een nationale verkeersquiz waaraan iedereen tussen de achttien en de vijfentwintig jaar kan deelnemen en mooie prijzen kan winnen. Ik ontwikkel dus ook meer en meer ludieke acties in combinatie met het ontwikkelen van didactisch materiaal en geef ook studievoorzichting.”

Heeft binnenkort ieder bedrijf zijn eigen verkeersdeskundige?

Virginie Claes: “De grote bedrijven hebben die al. Carrefour of Colruyt werken al een hele tijd met verkeersspecialisten en dan gaat het niet enkel om de logistiek of de warehousing, maar ook over de inplanting, het parkeerplan, toe- en afvoer van wagens,... Een hoop dingen waar wij niet meer bij stilstaan.”

Emotionele intelligentie

Je hebt een mastersdiploma, werkt aan een universiteit en presenteert een informatief programma op RTL/Tvi. Is het dan niet raar om jezelf terug te vinden op een website als www.mokkels.nl?

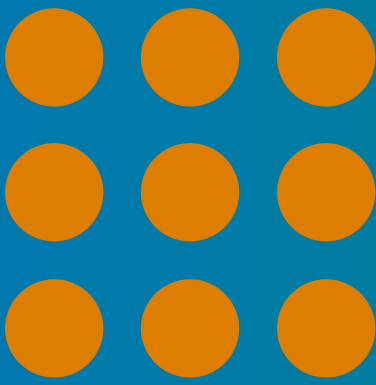
Virginie Claes: “Ik heb het zelf nog niet gezien. Maar langs de ene kant is het een compliment. Het feit dat je op die website staat wil toch niet per se zeggen dat je een domme gans bent. Een mokkel is niet per definitie een dom blondje, hé. Er zijn zoveel gediplomeerden die een andere richting uitgaan. Kijk naar Axelle Red. Welke advocate gaat nu op een podium staan? Ze heeft daar in het begin ook veel kritiek opgehad. Die heeft ook vijf jaar hard gestuurd om dan te gaan rondtoeren.”

Je vindt het niet erg om als babe te worden voorgesteld?

Virginie Claes: “Nee want ik beschouw mezelf niet als een babe en ik denk dat mensen dat ook niet doen. Trouwens, veel zogenaamde babes zijn slimmer dan wij vermoeden. Ik denk dat we zelfs van een Paris Hilton veel kunnen leren. Dat die slimmer is dan jij en ik samen. Die weet verdomd goed waarom ze doet wat ze doet en in welke blaadjes je moet gaan staan om je marktwaarde hoog te houden. Ik denk dat ze een heel hoog EQ (Emotionele Intelligentie) heeft en dat is vaak zeker zo belangrijk als een hoog IQ (Intelligentiequotiënt).”

Hoe zit het bij jou?

Virginie Claes: “Ik denk dat ik een gemiddeld IQ maar misschien een hoger dan gemiddeld EQ heb.”

Dat moet haast wel, vermits je als presentator of animator een groot inlevingsvermogen moet hebben in de persoon, het bedrijf of het product waarrond het draait.

Virginie Claes: "Ik heb dat zelfs hier al. Ik moet me iedere keer terug inleven in de sfeer en in het onderwerp, terwijl ik van iets heel anders kan komen. Dat maakt het er niet makkelijker op. Je moet constant blijven bijfocussen."

Kruisbestuiving

Voel je niet af en toe een soort kruisbestuiving tussen je opleiding, je presentatiewerk en je academische job?

Virginie Claes: "Ik vind dag in dag uit nieuwe manieren van kruisbestuiving. Ik gebruik mijn naam als BV bijvoorbeeld om de opleiding Verkeerskunde telkens weer in the picture te brengen. Moest ik niet Miss België geweest zijn, maar een gewone studente, zat jij me hier nu niet te interviewen. Maar ook bij *Drive Up Safety* of in bedrijven waar ik presentaties doe, zie ik regelmatig kans om ergens een stuk ervaring van de ene als van de andere kant over te brengen."

Hoe ver reiken jouw ambities op academisch en op showbizzvlak? Ga je de dingen kunnen blijven combineren?

Virginie Claes: "Ik hoop het wel. Mijn grootste droom op academisch niveau is mijn doctoraat te halen en te kunnen lesgeven als prof. Maar dat is niet simpel omdat ik zo weinig tijd heb. Bovendien moet je een onderwerp vinden dat relevant is én dat je interesse volledig kan wegdragen. Ik denk ook dat op het moment dat ik ga doctoreren, ik definitief één weg insla, daar waar ik me nu perfect voel met de leuke mix aan activiteiten. Ik voel me bijvoorbeeld bijzonder goed in mijn sas bij RTL-Tvi. Ik heb de smaak nu echt goed te pakken en zou er wel willen blijven werken. Wie weet, kan ik ooit programma's voor de televisie

maken over verkeersveiligheid. Dan krijg je weer die kruisbestuiving die naar boven komt."

Je komt nu vaak op de Waalse televisie. Ben jij nu een BW of een BVW (Bekende Vlaamse Waalse),

Virginie Claes: "Een WC (*un Wallon Connu, nvdr*)bedoel je (*lacht*) Goh, dat valt nogal mee omdat men in Wallonië die BV-cultuur niet zo kent als in Vlaanderen. Ik vind het vooral een hele eer dat ik als Nederlandstalige mijn eigen rubriek heb gekregen op een grote Franstalige zender. In prime time dan nog wel!"

Virginie Claes: "In Wallonië heeft men geen Nacht van Exclusief of van die boekjes als Story en Dag Allemaal die het leven van de BV's uitpluizen. Dat ligt voor een groot gedeelte aan het feit dat de bekende televisiepersoonlijkheden en sterren in Wallonië meestal Fransen zijn. Er wordt daar nogal naar de Franse zenders gekeken. Maar ik merk wel dat ik veel meer herkend wordt in Wallonië. Zolang de mensen vriendelijk zijn, stoort me dat niet. Integendeel, ik haal er vaak leuke contacten en contracten uit. En in Vlaanderen blijf ik ook bekend. Ik kom nog regelmatig op televisie en in de boekjes."

Hoe ga je daarmee om? Lijkt me niet makkelijk.

Virginie Claes: "Ach, daarover hebben we in België niet te klagen. Af en toe worden er wel eens BV's gevolgd in hun scheidingsperikelen of zo, maar het is niet zo dat ze hier met de telelens voor je deur liggen om foto's te maken. Op dat gebied zijn de media hier nog redelijk braaf. We kennen hier echt geen paparazitoestanden. Nu moet ik zeggen dat ik iemand ben die heel neutraal is en misschien wat minder dan anderen in de media opduik, maar ik ben van oordeel dat ik er niet in thuishoor als ik niets te vertellen heb of iets spectaculairs meemaakte."

Het beïnvloedt je marktwaarde niet?

Virginie Claes: "Nee. Het ligt eraan waar je je prioriteiten legt. Als je een presentatie kan doen voor tweeduizend bedrijfsleiders, is dat meer publiciteit dan in de *boekskes* komen. In mijn job heb je heel veel te maken met mond-aan-mondreclame. Zeker wat bedrijfspresentaties betreft."

Wat wordt als jouw sterkste punt ervaren?

Virginie Claes: "Naar de wereld toe is dat ontegensprekelijk het feit dat ik mijn diploma heb. Daarnaast speelt mijn drietaligheid een grote rol. Er lopen niet zoveel presentatoren rond die zich in drie talen op een professionele manier kunnen behelpen. En misschien is een andere troef wel het feit dat ik zo weinig in de pers kom. Een aantal bedrijven heeft producten waarmee ze niet iedere week in de pers willen verschijnen."

In de sterke netwerkprovincie Limburg moet je wel ongelooflijk aan de bak komen, want buiten Lieve Ketelslegers hebben we er hier niet veel presentatrices van niveau?

Virginie Claes: "Lieve is een gevestigde waarde waarvan ik nog heel veel kan leren. Daarnaast heb je Cynthia Reekmans (ex-Miss Belgian Beauty 2005) die toch ook wel heel wat presentaties voor haar rekening neemt. Zelf presenteer ik het minst van al in Limburg. Ik zit meestal ver weg

In 2006, nog voor haar verkiezing tot Miss België, was Virginie Claes het uithangbord van de UHasselt-infocampagne naar 18-jarigen.

en heel vaak in het Franstalige landsgedeelte of in Brussel voor tweetalig presentaties.”

Wat moet een goede presentatrice kennen en kunnen?

Virginie Claes: “Je moet sowieso een zekere naturel hebben om op onverwachte gebeurtenissen of vragen in te spelen. De micro dat moet je vriend zijn. Als bij wijze van spreken de helft van het podium instort, moet je daar op kunnen reageren. Als de techniek faalt, begin dan maar te babelen en zorg dat je de periode overbrugt die het kost om alles te herstellen. En je moet natuurlijk weten naar aanleiding van wat de presentatie plaatsvindt. Maar kom, ik heb zelf nog véél te leren!”

Kruipt er veel energie in de voorbereiding en de presentatie zelf?

Virginie Claes: “Het hangt er voor een groot stuk van af wat en waar je moet presenteren. Als het voor een bedrijf of evenement in West-Vlaanderen is, dan kan ik geen drie keer op en af rijden om me voor te bereiden. Dan moet ik me inwerken via mail en telefoon. Deze week presenteer ik bijvoorbeeld Miss Henegouwen. Dat moet dan van A tot Z in het Frans. Probeer daar geen woord Nederlands te laten vallen, want dan zijn de poppen aan het dansen. Dan gaat er heel wat voorbereiding aan vooraf. Vermits het je moedertaal niet is, moet je zorgen dat je teksten op voorhand geschreven zijn en dat je je toch al voorbereid om in het Frans op onvoorziene situaties te reageren. Volgende week presenteer ik voor Microsoft in Brussel. Dan moet je goed weten wie je publiek is, wat het onderwerp precies inhoudt en hoe het in mekaar steekt. Je wordt wel voorbereid door je klant, maar je moet het toch maar allemaal zien te snappen, hé.”

Ben je een intellectuele spons die informatie snel kan opzuigen?

Virginie Claes: “Tijdelijk, maar het verdwijnt weer even snel (*lacht*).”

“Je toekomst is niet enkel een kwestie van geluk.”

Virginie Claes
Kersverse MASTER in de TEW

universiteit
▶ hasselt

KIES VOOR DE UNIVERSITEIT VAN DE TOEKOMST

Waar komt die quasi perfecte kennis en beheersing van het Engels en Frans vandaan?

Virginie Claes: “Het talenonderwijs op de Universiteit Hasselt staat hoog aangeschreven. Ik heb hier dus een boel geleerd. Het helpt natuurlijk ook dat mijn grootmoeder in Bergen woont en Franstalig is. Als klein meisje moest ik dus Frans kennen als ik op visite of op vakantie bij mijn grootouders ging. En als ik van zo’n vakantie terugkwam, dan wilde ik de televisieprogramma’s die we op de Franse televisie gezien hadden, blijven volgen. Dat heeft een goede basis gelegd, denk ik.”

Hoe lang kan je zo’n leven volhouden? De boog staat namelijk altijd gespannen.

Virginie Claes: “Dat klopt. Je bent altijd bezig, staat voortdurend onder tijdsdruk ... De mensen onderschatten dat, beseffen niet wat zo’n leven inhoudt. Want als ik hier om vijf of zes uur de deur achter me toetrek is het nog lang niet gedaan. Oké, ik heb er alle respect voor als ze zeggen dat ik daar zelf voor gekozen heb, maar ik vind dat ze dat toch ook niet mogen onderschatten. Verder moet je veel van je vrije tijd opgeven voor aanwezigheid op evenement of als ambassadrice van Unicef Limburg en *Drive Up Safety*. Ook de aanvragen, boekingen, onderhandelingen, opvolging van facturen, enz. doe ik allemaal zelf. Daar komt de controlefreak weer in me naar boven! Ach ja, ik offer er gelukkig graag veel voor op! Zolang de vrienden en familie maar niet klagen dat ze me minder zien!”

Dus je blijft gelukkig?

“Oh ja, zeker en vast. Ik vind dit een perfecte manier van leven.”

Els Scheppers: “Op mijn veertigste beloofde ik mezelf een nieuwe job”

Els Scheppers werd beroemd in Vlaanderen dankzij haar overwinning in De Bedenkers waarin ze de speculoospasta introduceerde. Van opleiding is deze Oost-Vlaamse licentiaat handelswetenschappen, studies die ze verrassend genoeg deed in Diepenbeek. En ze heeft nog meer affiniteit met Limburg want ze werkte drie jaar op de marketingafdeling van de groep Alken-Maes.

Intussen is ze actief als Global Programme Leader Supporting Life bij Danone Baby Nutrition & Medical Nutrition waar ze internationaal de sociale projecten van de groep coördineert. Maar voor hetzelfde geld had ze nu een thee- en koffiewinkeltje of zat ze in de communicatiesector: “Op mijn veertigste beloofde ik mezelf een nieuwe job. Mijn huidige functie kwam toen als een godsgeschenk uit de hemel gevallen.”

Een gesprek met een dame die veel meer in haar mars heeft dan speculoospasta. Al is ze dáár uiteraard ook wel fier op.

Hoe kom je als Oost-Vlaamse terecht in Diepenbeek?

Els Scheppers: “Ik had de opendeurdagen van alle universiteiten afgelopen, behalve die van Diepenbeek omdat ik daar geen uitnodiging voor had gekregen. Maar ik had wel in een boekje gelezen dat er daar ook een campus was. Dus, op een zomerse dag, heb ik de trein en de bus genomen om naar het ‘verre Limburg’ te reizen. Het was mooi weer en ik was onmiddellijk gecharmeerd door de groene omgeving, het redelijk nieuwe gebouw en de sfeer die er heerste. Dus zelfs alvorens ik met iemand van de universiteit gesproken had, wist ik al dat ik hier de volgende vier jaar wilde doorbrengen. Ik had mijn zinnen op licentiaat handelswetenschappen gezet en dat kon ik daar vier jaar volgen. Ik heb het me nog geen seconde beklagd!”

Waarom TEW?

Els Scheppers: “Omdat ik nog niet goed wist welke job ik later ambieerde en een richting wou die erg breed was. Als ik naar mijn loopbaan kijk, heb ik heel wat jobs gehad: van account manager via marketing manager tot mijn huidige job, die de mooiste is die je kunt doen. Ik ben namelijk internationaal verantwoordelijk voor de Groep Danone om sociale projecten te begeleiden. Ik zorg er dus voor dat de landen binnen de groep van medische en babyvoeding tot een succesvol sociaal programma kunnen komen dat de business linkt aan

sociale objectieven. Heel concreet focus ik me op de relatie met SOS Kinderdorpen, onze keypartner waarmee we een internationaal contract hebben. Ik ben verantwoordelijk voor de internationale contacten en ik zorg ervoor dat de collega’s in Azië, Zuid-Amerika en Europa tot een goede samenwerking kunnen komen, samen een project kiezen dat past binnen de missie van ons bedrijf, dat ze samen activiteiten kunnen ontwikkelen die interessant zijn voor zowel ons bedrijf als voor SOS Kinderdorpen en dat daar de nodige communicatie rond gebeurt.”

Sociaal engagement

Staat dat niet ver af van de oorspronkelijke studies?

Els Scheppers: “Nee. Ik kan heel veel van wat ik op de unief en in vorige functies heb opgestoken, toepassen in mijn huidige job. De sociale sector staat tegenwoordig heel ver af van het geitenwollensokkengedoe. Er moet ook gewerkt worden aan communicatie, marketing en sales. De consument moet overtuigd worden waarom ze geld zouden moeten geven, of zouden moeten helpen in de sociale programma’s die we samen met SOS Kinderdorpen opzetten. Ik ben er trouwens van overtuigd – en ik probeer dat mijn drie kinderen mee te geven – dat een algemene opleiding nooit slecht is, welke job je ook ambieert. Op dat vlak vormt mijn studiekeuze voor een stuk de basis van waar ik nu sta.”

Je praat over de missie van je bedrijf, maar als ik advocaat van de duivel mag spelen: de mission statements van heel veel grote bedrijven lijken wel van één ‘oermissie’ gekopieerd te zijn. Het zijn veelal nietszeggende, algemeen geldende regels die je overal kunt toepassen en waarin dit soort waardes ook regelmatig terugkomt. Heb je niet af en toe de indruk dat je bezig bent een laag sociaal acceptabele vernis op Danone te zetten?

Els Scheppers: “Ik begrijp je standpunt en ik kan me ook mateloos ergeren aan platte commerciële activiteiten die onder het mom van sociaal engagement doorgaan. Maar ik schaam mij ook niet om te zeggen dat Danone een commercieel bedrijf is met winstoogmerk. Wij moeten winst maken, anders bestaan we niet meer. Wat ik zeer apprecieer is dat wij ook in moeilijke tijden onze maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen. In april werd er, in volle crisis, nog 100 miljoen euro vrijgemaakt voor dit soort projecten. Dat betekent een serieus engagement in duurzame projecten om lokaal de mensen te helpen om bedrijven uit de grond te stampen en dingen op poten te zetten die ook nog zullen bestaan als wij er al lang niet meer mee bezig zullen zijn. Pas op, ik ben geen Moeder Theresa en Danone is zeker niet de eerste om de wereld te gaan redden. Maar we dragen toch ons steentje bij.”

We gaan toch over speculoos moeten praten. Wat vindt je werkgever ervan dat je een nieuw product in de markt zet voor een andere voedingsproducent?

Els Scheppers: “Maar Lotus is absoluut geen concurrent voor Danone. Het feit dat we niet spontaan over speculoospasta begonnen zijn in dit interview is tekenend voor mij. Deze ‘uitvinding’ is een fait divers. Dat heeft totaal geen wisselwerking met mijn werk- of gezinsactiviteit. Het is iets afgeronds, iets leuks waar ik fier op ben, maar het heeft weinig veranderd in mijn leven. Toen ik er aan begonnen was en merkte dat het serieuzer aan het worden was dan ik gedacht had, ben ik mijn toenmalige baas binnen sales wel gaan vertellen wat ik aan het doen was. Ik vermoedde stilaan dat ik waarschijnlijk heel wat media-aandacht zou krijgen. Ik heb hier toen veel aanmoedigingen gekregen.”

Dualiteit

Je gaat ongetwijfeld de analen in als iemand die de speculoospasta mee heeft ontwikkeld en vermarkt. Een fait divers vergeleken met je sociaal werk bij je huidige werkgever dat veel en veel ingrijpender en belangrijker is?

Els Scheppers: “Da’s een interessante stellingname waar ik nog niet bij heb stil gestaan. Je kunt niet geloven wat een voldoening het samenwerken met SOS Kinderdorpen me geeft. Ik kom zeer veel mensen tegen van over heel de wereld uit ngo’s of andere projecten of collega’s van de fabrikantenzijde, die met heel toffe projecten bezig zijn. Soms kan ik hen een beetje helpen om grote, zinvolle projecten op te starten. Vaak zie ik activiteiten groeien waarvan ik denk ‘Whaaw, dit is fantastisch.’ Ik ervaar ook hoe gemakkelijk het vaak is om geld in te zamelen als je een goed verhaal hebt en als je de geldschieters het gevoel kunt geven dat je erin gelooft, dat je er achter staat en kunt aantonen wat er precies met het geld gebeurt, dat er transparantie is. Het geld ligt bij wijze van spreken te wachten tot iemand komt die het op de juiste manier aanpakt. Ik heb dus een ontzettend boeiende, voldoeninggevende job. Waarom zou ik me dan druk maken over het feit dat ik op een andere manier in de analen kom? Daar lig ik echt niet van wakker. Als ik al ooit in welke analen dan ook terecht kom.”

De culinaire geschiedenis van België zal alvast niet om je heen kunnen.

Els Scheppers: “Tja, ik ga niet vals bescheiden doen en zeggen dat ik niet fier ben op hetgeen we bereikt hebben. Maar dat is nu niet iets waarvan ik voor de spiegel ga staan en zeggen: ‘Els jong, dat heb je goed gedaan.’ Dat niet.”

Er is wel een boel mediaheisa rond geweest. Had je dat op voorhand kunnen inschatten?

Els Scheppers: “Totaal niet. En ik begrijp ook niet hoe het kan dat zo’n fait divers zo nadrukkelijk in de media komt. Er zijn periodes geweest dat ik om de andere dag geïnterviewd werd.

Ik heb soms aan journalisten gevraagd hoe het mogelijk was dat ik plots zo’n interessant onderwerp geworden was.”

Een van de redenen was wellicht je dispuut met Danny De Maeyer (die ook de speculoospasta claimde, nvdr) is gretig uitgesmeerd in de pers. Heb je nu een beetje begrip voor echte BV’s die constant op de huid gezeten worden?

Els Scheppers: “Ja, dat moet niet gemakkelijk zijn. Langs de andere kant moet je daarin ook een stukje geven en nemen. Ik heb aanvragen gehad om bij mij thuis te mogen komen, samen naar mijn favoriete café te gaan en samen met de journalist de mooiste plekjes van Bornem te ontdekken. Maar dan dacht ik: dat staat toch wel erg ver af van het uiteindelijke onderwerp, en dat heb ik dan ook geweigerd. Er waren echter ook plezierige gesprekken over smaak, over wat iemand drijft om iets nieuws te ontwikkelen. Leuke interviews, geschreven door journalisten die respect hebben voor de persoon die ze interviewen. Dat was zeker een positieve en leerrijke ervaring.”

Was het ook een verrijking voor je om heen en weer geslingerd te worden tussen de dualiteit van mensonwaardige armoede en de trivialeit van iets als speculoospasta?

Els Scheppers: “Wel daar gebruik je het juiste woord: dualiteit. Het meest tekenende moment was toen ik de finale moest spelen. Ik had nóóit gedacht dat ik met zo’n simpel product in de finale zou geraken. Dus had ik al lang op voorhand een veldreis naar Togo voorbereid. Ik zou dus tijdens de finale in Togo zitten. Toen ik dat meldde aan de producer, vertelde die mij doodleuk dat ik dan mijn finaleplaats zou moeten afstaan. Nu was daar door zoveel mensen al tijd en werk in geïnvesteerd, dat ik dát ook niet zag zitten. Dus heb ik met de mensen van SOS Kinderdorpen afgesproken dat ik een dag vroeger naar huis zou gaan. Ik heb toen in de Thalys van Parijs naar Brussel serieus de knop moeten omdraaien om de switch te maken van het

doodarme Togo naar de glamour en glitter van de televisiestudio. In de kleedkamer in Brussel heb ik mij nog snel gedoucht en omgekleed om als het ware nog met kletsnatte haar mijn finaleplaats te verdedigen. Dat was zo'n grote tegenstelling, dat was inderdaad niet makkelijk."

De job van je leven

Als ik op internet ga zoeken naar Els Scheppers vind ik ontzettend veel hits over de speculoos en slechts één over uw professionele carrière. Vind je dat niet vervelend?

Els Scheppers: "Nee, ik heb mijn netwerken van vroeger uit mijn sales- en marketingperiode nog, ik ben nu een nieuw netwerk aan het opbouwen, dus ik heb geen behoefte aan veel media-aandacht, ik moét niet zo nodig op het internet."

Heeft niet ieder zwaargewicht in een grote organisatie zijn professionele pagina op het net?

Els Scheppers: "Jamaar, ik ben geen zwaargewicht. Ik coördineer internationaal en heb mijn internationale chefs aan wie ik rapporteer en die mijn bevindingen of rapporten op executive niveau brengen. Af en toe mag ik zelf ook eens op zo'n directiebijeenkomst mijn presentatie houden, maar daar blijft het ook bij. En zo vind ik het ook goed: ik hou van een goede balans tussen werk en familie. Ik heb drie kinderen en ik wil daar voldoende tijd mee doorbrengen. Ik heb mijn ouders nog en vrienden waarmee ik quality time wil spenderen. Het is natuurlijk geen nine-to-fivejob en af en toe moet ik al eens wat reizen, maar het is redelijk te combineren. Ik heb trouwens nooit zo'n job gehad. Ook binnen de sales- en marketing is het normaal dat je niet op een uur kijkt en dat je al eens 's avonds of voor enkele dagen weg bent."

Is dit een job die je voor de rest van je leven wil doen? Of wil je terug de marketing in?

Els Scheppers: "Twee keer nee. Dit is een kortlopende opdracht. Ik ben nu iets meer dan een jaar geleden in deze job gestapt en ik verwacht dat ik na twee, drie jaar een andere uitdaging zal aangaan. Wat ik nadien wil doen zal meer richting communicatie gaan. Maar daarvoor ben ik nu nog niet echt plannen aan het maken. Ik heb twintig jaar in sales- en marketing gezeten en dat is voldoende. Toen ik vorig jaar veertig werd heb ik mij afgevraagd of het dit was wat ik nog eens twintig jaar wilde doen en het antwoord was: nee. Ik had voor mezelf beslist dat mijn verjaarsdagcadeau een nieuwe job zou zijn. Welk soort job wist ik nog niet. Het mocht alle richtingen uit. Zelfs een koffie- en theewinkeltje of een tearoom openen omdat ik zoveel van thee hou. Alles was mogelijk, en toen kwam deze functie zich op een gouden plaatje aanbieden. Ik was als vrijwilliger al betrokken bij SOS Kinderdorpen België en nu kon ik dat op een veel grotere schaal én honderd procent beroepsmatig. Dus ik heb niet getwijfeld."

De reden waarom ik naar die marketingfunctie vroeg is omdat het beroep 'marketeer' bijna een scheldwoord geworden is.

Els Scheppers: "Maar dat is niet nieuw, hé. Marketeers zijn altijd afgeschilderd als verkopers van lucht. Terwijl het een ontzettend boeiende job is, zoveel rijker dan het cli-

chébeeld. Want wat doen wij? We graven in het brein van de consument, proberen die te begrijpen en zijn taal te spreken. Zorgen dat hij de verpakking begrijpt, dat de campagnes die je voert de juiste boodschap overbrengen... Voor de buitenwereld is marketing de reclamespots die je ziet op televisie en op de grote affiches langs de weg. Maar het is ook achter een spiegel gaan zitten in een onderzoeksbureau en luisteren en kijken hoe moeders reageren wanneer je vraagt wat babyvoeding voor hen betekent. Ik weet niet of jij dat doet, maar als ik in de supermarkt in mijn karretje het boodschappenlijstje van de vorige gebruiker nog zie liggen, dan lees ik dat altijd omdat het zo ontzettend boeiend is en zoveel zegt over het consumptiegedrag van die persoon of dat gezin. Het succes van reality soaps is dat je kunt binnenkijken bij de Pfaffs, de Planckaerts ... Wel, als marketeer heb je het voorrecht om te mogen binnenkijken bij heel veel mensen. Dat is heel intrigerend."

Waarom doe je het dan niet meer?

Els Scheppers: "Omdat ik vrees voor het déjà vu-effect en dan werkt het niet meer, dan zit je met vooroordelen. Bovendien was ik toe aan wat verandering."

Laatste vraag: je bent graag in Limburg komen studeren. Zijn we goed bezig met onze marketing?

Els Scheppers: "Ik heb een grote boon voor Limburg. Altijd gehad, als student en als professional. Ik heb bij Alken-Maes heel vaak met jullie belangrijkste media mogen werken en daarmee heb ik de tofste campagnes uitgewerkt. En momenteel zie ik dat Limburg zich heel goed aan het profileren is. Via televisieprogramma's, maar ook met brochures, arrangementen,... En dan is er nog dat absoluut unieke Limburggevoel. Ik heb dat nog in geen enkele provincie zo intens mogen ervaren als in Limburg."

Patrick Neven: “Een jonge moeder genezen van borstkanker, dat is een ongelooflijke ervaring”

Patrick Neven behaalde zijn diploma van kandidaat in de geneeskunde aan de Limburgse unief. Hij doctorerde en werd later professor aan de K.U.Leuven. Hij is actief in de domeinen gynaecologie, verloskunde en oncologie. Naast deeltijds hoofddocent is hij ook adjunct-kliniekhoofd van het Multidisciplinair Borstcentrum UZ Leuven.

Na een vijfjarige opleiding heeft hij zich gespecialiseerd in borstchirurgie en borstbehandeling na borstoperaties. Hij heeft zich onder meer gedurende acht jaar toegelegd op de gynaecologische oncologie en borstchirurgie.

Waarom koos je voor de opleiding geneeskunde?

Patrick Neven: “In de humaniora heb ik Latijn-Wiskunde gestudeerd. Het merendeel van mijn medeleerlingen is voor ingenieur gegaan. Vier kozen net als ik voor geneeskunde. Ik heb het niet van familie uit. Ik ben de zoon van een landbouwer en ben – letterlijk – opgegroeid tussen de appels en de peren. Ik had gewoon zin om geneeskunde te gaan doen.”

Wist je al van in het begin dat je je zou specialiseren?

Patrick Neven: “Ik heb altijd zin gehad om gynaecologie te gaan doen. Is het omdat ik uit een gezin van 7 kinderen kom? Misschien. Ik weet het eigenlijk niet.”

Noodzakelijke switch

Je carrière is geëvolueerd van verzorging in een domein waar veel vreugde te rapen valt - het ter wereld brengen van kinderen - naar onderzoek en behandeling van een pijnlijke ziekte: borstkanker.

Patrick Neven: “Ik weet niet waar ik de switch gemaakt heb, maar ik weet wel dat er in dat domein ook veel vreugde te rapen valt aangezien het merendeel van mijn patiënten geneest. Jammer genoeg zijn er ook die het niet halen.”

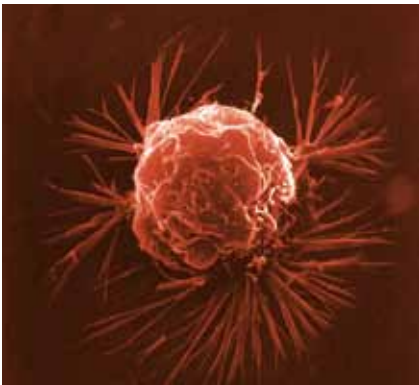
In de tijd dat je je keuze maakte was de diagnose borstkanker zo goed als een doodsvonnis. Heeft dat meegespeeld in je keuze om daar tegen te vechten, om die mensen kansen te geven?

Patrick Neven: “Ja zeker. We zien ook dat de behandeling en genezing van borstkanker er de laatste twintig jaar fel op vooruit gegaan is. Dat heeft mede te maken met betere therapieën en ik wilde meehelpen aan het verder ontwikkelen daarvan.”

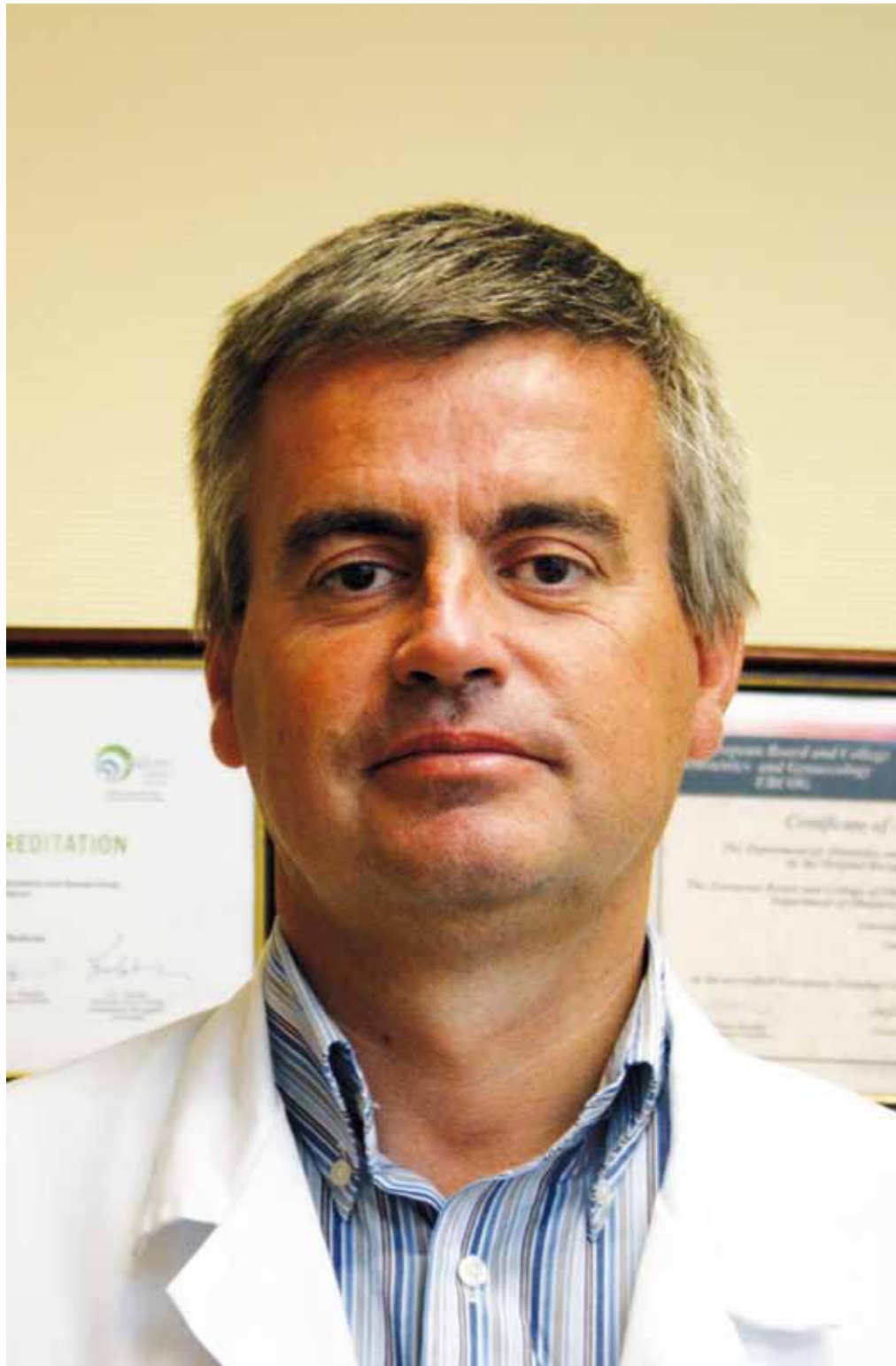

Hoe vertel je aan een vrouw dat ze borstkanker heeft? Want het blijft hoe dan ook een ontzettende klap.

Patrick Neven: "Je hebt twee grote pistes waarop je patiënten ziet: degenen die zelf aan borstonderzoek doen en een knobbel voelen, en diegenen die voor een ander onderzoek naar een dokter gaan en dan geconfronteerd worden met het verdict dat ze borstkanker hebben. In eerste instantie geloven ze dat niet. We doen dan een zekerheidsdiagnose en meestal worden ze dan geconfronteerd met de harde werkelijkheid. Je moet zo iemand altijd de waarheid vertellen. Het duidelijk maken dat er verschillende soorten borstkanker en veel therapiemogelijkheden zijn. Ze gaan meestal af op hetgeen ze weten, of wat ze in hun onmiddellijke omgeving gezien hebben. Maar dat klopt heel vaak niet. Als je tien patiënten hebt zijn dat meestal tien varianten."

"Borstkanker is een grote noemer voor heel wat verschillende aandoeningen: vroegtijdig ontdekt, uitgezaaid of niet,... Je gesprek moet gericht zijn op het soort tumor dat de patiënt ontwikkelde, de kansen die ze heeft, de manieren waarop je de ziekte gaat aanpakken, de behandeling die ze gaat krijgen: operatief of via chemo, of deze behandeling borstsparend is of niet, enzovoort. Maar het allerbelangrijkste is dat je de patiënte klaarheid schenkt in haar ziekte en het behandelingsproces, zodat ze weet waar ze aan toe is. Dat is voor iedere patiënt anders, ook al doe je die uitleg vierhonderd keer per jaar. Je moet iedere patiënt op een andere manier aanpakken."

Vertrouwen

Is de reactie op de diagnose tegenwoordig anders dan twintig jaar geleden? Heeft men meer hoop, vertrouwen in een goede afloop?

Patrick Neven: "Absoluut. Zeker voor de groep die uit de screening komt. De huisarts voelt niets, zichzelf voelen niets, meestal voelen wij ook niets. Het is een kleine tumor. Dat is een andere vorm van kanker en een andere groep van vrouwen. Die hebben een grote kans op borstsparende genezing. Dat zijn de patiënten die je ook moet behandelen, maar die het beter doen en waarop je meer zekerheid hebt op genezing."

Is zo'n vertrouwen, geloof in genezing bepalend voor de genezing?

Patrick Neven: "Zeker en vast. De ingesteldheid van een patiënt, het geloof in de therapie, de therapiegetrouwheid ... zijn zeer belangrijk in het verloop van het genezingsproces. Al zijn er ook patiënten die vertrouwen en geloof in je hebben en waar je zelf ook een goed zicht op hebt, waarbij het dan toch slecht afloopt. Borstkanker is een ziekte die geen garantie geeft op genezing. Die ziekte blijft in je lijf voor de rest van je leven. Vooral de eerste jaren na de diagnostiek heb je mensen die het vertrouwen verliezen in de therapie en de arts. Dat is vaak nefast voor het verdere verloop van de ziekte."

Word je op een bepaald moment naast arts ook psycholoog of psychiater van zo'n patiënt?

Patrick Neven: "Jazeker. We worden daarom in onze opleiding ook geconfronteerd met hoe we zo'n patiënt moeten benaderen en begeleiden. Maar dat is extreem moeilijk. Je moet de persoon voor je goed kunnen inschatten als mens: 'wat kan ze hebben en wat niet?'"

Hoever kun je daarin gaan? Hoe moeilijk is het om vaak de laatste strohalm te zijn?

Patrick Neven: "Dat is niet makkelijk. Je moet positief blijven. Er is namelijk altijd hoop. Zelfs de dag voordat je sterft is er nog hoop dat je die extra dag nog kan krijgen. Dus je moet elke situatie relatief inkaderen en van die situatie vertrekken. Zelfs als je weet dat het iemands laatste dag is, moet je ervoor zorgen dat het een pijnvrije dag is. Je kan daar heel ver in gaan, maar je moet eerlijk blijven en de patiënt zeggen waar het op staat, tenzij ze zelf heeft aangegeven dat ze het niet wil weten. Maar voor de rest geldt: eerlijkheid voor alles. Anders verlies je het vertrouwen."

Zoeken ze ook gevoelsmatig contact met de specialist, als vertrouwenspersoon, als biechtvader ...

Patrick Neven: "Dat gebeurt vaak, ja."

Hoe gaat de partner daarmee om? Want hij moet plots zijn relatie met zijn vrouw herdefiniëren. Moet je daar ook in begeleiden?

Patrick Neven: "Wij proberen de partner altijd zo goed mogelijk te betrekken. Gevoelsmatig heb je heel veel domeinen waarop je ingrijpt in de hormonenhuishouding van zo'n vrouw. Dan kun-

nen er ook op seksueel vlak binnen het huwelijk problemen ontstaan. Daarvoor hebben we de hulp van bijvoorbeeld seksuologen die zo'n koppel daarin bijstaan."

Sterke gevoelens

Naast een eventuele genezing blijft er het feit van de lichamelijke verminking bij een borstamputatie. Hoe erg is dat voor een patiënt die het uiteindelijk toch gehaald heeft?

Patrick Neven: "Dat is zeer patiënt- en verminkingsgebonden. Maar een borstampatie doe je niet voor niets. En de patiënten hebben heel wat mogelijkheden om te werken aan het uitzicht van de borst. Dat helpt een heel stuk bij de genezing en de verwerking van het proces. Maar er zijn ook voldoende vrouwen die er níet voor kiezen om een nieuwe borst te laten plaatsen, die zeggen dat zij en haar partner kunnen leven met die nieuwe situatie. Voor mij is dat geen zaak, het leven gaat verder. En wij zijn er in eerste instantie om dat leven te redden."

Er zijn zelfs vrouwen die preventief een borst laten amputeren.

Patrick Neven: "Er zijn tegenwoordig heel wat testen waarmee je met een grote zekerheid kan voorspellen of iemand borstkanker gaat krijgen of niet. Bij een normale vrouw is dat één kans op tien. Bij de risicogroep zijn er die tachtig procent kans hebben. Velen van hen kiezen dan voor zekerheid en laten preventief die borst wegnemen."

De kans op genezing is vrij groot tegenwoordig. Dat is voor de patiënt en de partner een overwinning en een hele opluchting. Is het dat ook voor jou, zelfs na de duizendste behandeling?

Patrick Neven: "Elke patiënt ligt je nauw aan het hart. Iedere vrouw die je kunt redden is een gevoelsmatige overwinning. Maar als je een jonge moeder kan genezen, dan is dat een ongelooflijke ervaring."

Je hebt vrijwel altijd met sterke gevoelens te maken. Moet je, om emotioneel te kunnen overleven, je werk kunnen achterlaten als je naar huis gaat?

Patrick Neven: "Je moet je werk als een jas kunnen uitdoen en hier aan de kapstok hangen en zeker niet mee naar huis nemen. Anders is het onleefbaar. Je leert dat heel snel. Je moet wel want je kunt op je eerste dag al met verschrikkelijk veel leed geconfronteerd worden. Maar het blijft zeer moeilijk. Je kunt het toch nooit helemaal van je af zetten. Sommige dingen kun je niet vergeten."

"En dan heb je nog het fenomeen dat mensen proberen je ook nog thuis te bereiken. Zeker sinds de komst van het internet en e-mail. Ik krijg meer dan honderd mails per dag. Die kijk ik thuis na om de belangrijke, waar je echt nodig bent, eruit te halen. De andere moet je toch even bekijken. Je kunt het werk dus niet alleen hier in het ziekenhuis doen, maar je moet er thuis ook nog mee bezig zijn. Dat maakt het zo zwaar."

Krijg je ook reacties in de aard van: 'Dokter ik heb u een mail gestuurd, maar u antwoordt niet'?

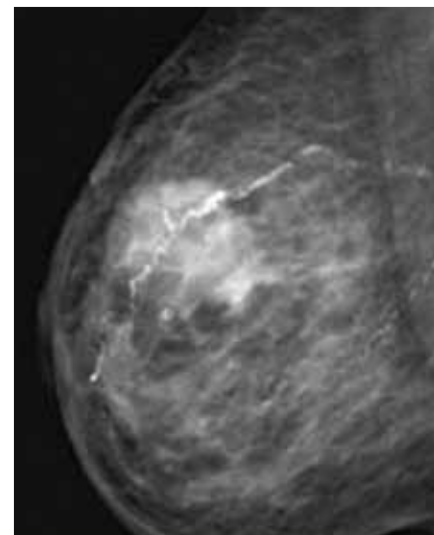
Patrick Neven: "Absoluut. Iedere patiënt vindt zichzelf de belangrijkste en dat is menselijk. Je moet dan heel beleefd blijven, de situatie inschatten en een antwoord geven. Elke vraag houdt een antwoord in zich."

Privacy bestaat in jouw wereld dus nog nauwelijks?

Patrick Neven: "Nee, ze vinden je altijd. Je kunt dan wel werken met een automatische reply dat je er niet bent en je e-mails niet beantwoorden. Je moet wel, anders ga je eraan ten ander. Maar dan straf je voor een stuk jezelf want als je dan terugkomt heb je wel een berg ongelezen berichten."

Een van de gevolgen van het internet is dat mensen op voorhand dingen opzoeken en denken beslagen op het ijs te komen. Maken jullie dat ook mee? Dat men denkt 'het' al te weten vooraleer men bij je binnenkomt?

Patrick Neven: "Hoe langer hoe meer. Mensen zoeken uitgebreid op het internet naar dingen die voor hen relevant zijn. Maar ze komen dikwijls af met niet-relevante gegevens en dat scheidt

dan ook vaak verwarring en onrealistische verwachtingen. Dus daar moet je de patiënt het bos door de bomen laten zien."

Je hebt dagelijks te maken met vrouwen die een borst dreigen te verliezen. Hoe sta jij eigenlijk tegenover vrouwen die omwille van het heersende schoonheidsideaal, een borstvergroting laten uitvoeren?

Patrick Neven: "Ik kan dat begrijpen. Ik zou het mijn vrouw niet aanraden, maar ik kan me inbeelden dat er vrouwen zijn die dat belangrijk vinden. Als je hier buiten rijdt zijn er ook mensen die in een héél andere wagen rijden dan jezelf omdat ze een flashy auto belangrijk vinden. Nogmaals, ik zou het nooit aanraden, maar als iemand er gelukkiger door wordt... Je moet dat voor ieder individu apart bekijken."

Als je terug zou kunnen beginnen, zou je dan hetzelfde doen?

Patrick Neven: "Ik denk het wel. Ik zou alleszins terug naar Diepenbeek gaan. Daar hadden we een goede begeleiding door aangename mensen waarmee ik nu nog altijd contact heb. Ik denk dat ik dankzij de opleiding in Diepenbeek nog meer zin heb gekregen om het vak te gaan uitoefenen."

© Christophe Vander Eecken

Bart Kempnaers: “Slechts weinig mensen liggen wakker van de vernietiging van onze planeet”

Na het behalen van zijn kandidaatsdiploma aan de LUC (1987) trok Bart Kempnaers naar de Universiteit Antwerpen en behaalde er zowel zijn licentiaats- als zijn doctoraatsdiploma. Dat laatste met een thesis over het paargedrag en de promiscuïteit bij pimpelmezen. Hij werkte vervolgens een jaar aan het Centrum voor Terrestrische Ecologie in Nederland en een jaar aan het departement biologie van Queen's University in Canada. Daarna zette hij zijn onderzoek voort aan het Konrad Lorenz-instituut voor vergelijkende Ethologie in Wenen.

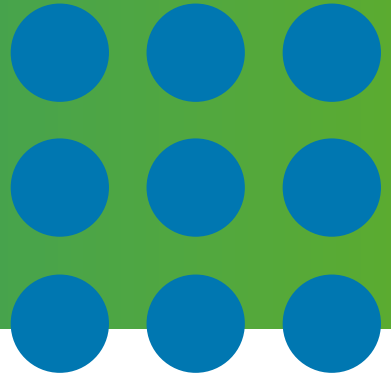
In 1999 verhuisde hij naar het Max Planck-instituut voor Ornithologie in Seewiesen. Hij werd in 2002 benoemd aan de Universiteit van Canterbury in Nieuw-Zeeland en als professor gedragsecologie aan de Ludwig Maximilians-universiteit van München. Sinds 2003 is hij directeur van het Max Planck-instituut voor Ornithologie.

Je werd in 2008 door wetenschapsjournalist Dirk Draulans van Knack geselecteerd als een van de tien Vlaamse topwetenschappers van het moment. Doet zo'n titel je nog iets?

Bart Kempnaers: “Ik vind het heel vriendelijk van Dirk om aan mij te denken (*glimlacht*). En dat allemaal dankzij de UHasselt waar een paar ‘illustere’ professoren mij echt stimuleerden om kritisch te denken.”

Was je als jongetje al gebiologeerd door dieren en planten?

Bart Kempnaers: “Ja, in mijn jeugdjaren was ik vooral geïnteresseerd in het benoemen van planten en in vogels. Dat begon rond mijn twaalfde, eerst in onze tuin, dan door wandelingen in nabijgelegen natuurgebieden, daarna via excursies door België en Nederland om uiteindelijk uit te monden in reizen en zwerftochten naar plekken zo-

als Alaska, Scandinavië, Australië, enz. Mijn interesse in biologie werd ook sterk ondersteund door actief lidmaatschap bij de Antwerpse jeugdvereniging Natuur 2000.”

Toch ligt een studie biologie niet zo voor de hand. Wat had u in gedachten als job na de studie?

Bart Kempnaers: “Toen ik 15 was, wist ik toch al dat ik biologie zou gaan studeren. Over een job maakte ik me eerlijk gezegd geen zorgen. Misschien zou ik wel leraar worden zoals mijn vader, maar ik hield me daar eigenlijk niet mee bezig. In het Atheneum volgde ik de richting wiskunde, en de leraren maakten ons duidelijk dat we klaargestoomd werden voor ingenieursstudies. Maar dat interesseerde mij dus geen moer en ik was daar ook heel duidelijk in. Ik wilde gewoon studeren wat me interesseerde en dat was biologie. Toen ik dan aan het toenmalige LUC begon te studeren, stelde ik wel vast dat ik ook graag fysica, scheikunde en geologie deed. Ik heb dan even getwijfeld om toch iets anders te gaan doen.”

De parende geest

Uiteindelijk werd het dan toch biologie en doctorerde je zelfs. Waarover ging je doctoraatsthesis?

Bart Kempnaers: “Ik onderzocht het paargedrag van pimpelmezen die broedden in nestkasten in een privaat bosgebied rond het Antwerpse. Ik was vooral geïnteresseerd in de variatie in het paargedrag. Ik had vastgesteld dat sommige mannetjes monogaam en andere polygaam waren. Ik vroeg me af hoe dat kwam, waarom sommige wijfjes ‘vreemd gingen’ en andere niet. Dat was heel leuk onderzoek, ik kon zes maanden veldwerk doen en veel literatuur lezen, en daarna de data analyseren en publiceren. Als ik daar op terugblik, heb ik het gevoel dat ik als doctoraatsstudent in België echt in een heel goede situatie zat. Ik verdiende behoorlijk, had quasi geen verplichtingen en kon me dus voor 100 procent op het onderzoek richten. Zo zou het ook moeten zijn, maar carrière maken in de wetenschap betekent dikwijls dat je minder kan focussen op onderzoek.”

Kun je dat onderzoek extrapoleren naar de mensen toe?

Bart Kempnaers: “Ja. Mensen zijn ook dieren en het feit dat wij hier rondlopen is eraan te danken dat we in de loop van de evolutie succesvol zijn geweest. De biologische evolutie houdt ook niet op omdat we plots *homo sapiens* geworden zijn. Er is nog steeds variatie in een groot aantal kenmerken, gaande van lichaamsgrootte en gedragspatronen tot persoonlijkheid en intelligentie. Een deel van die variatie heeft een erfelijke basis, er is selectie (variatie in het aantal kinderen en kleinkinderen dat een individu produceert gedurende zijn leven) en dus per definitie evolutie. De interessante vraag is echter hoe die selectie er momenteel uitziet. Wat wordt geselecteerd en hoe gebeurt dat?”

“Ik werk zelf vooral aan de evolutie van paargedrag en het daarmee samenhangende fenomeen ‘seksuele selectie’. En dat is zeker ook relevant voor mensen. Het verklaart bijvoorbeeld waarom mannen minder kieskeurig zijn als het om een onenightstand gaat dan vrouwen, of waarom mannen doorgaans agressiever zijn dan vrouwen. Seksuele selectie ligt aan de basis van onze drijfveren die leiden tot het verzamelen van roem, geld en macht, en het verklaart misschien wel meer van ons gedrag en onze ‘cultuur’ dan we op het eerste zicht zouden vermoeden. Lees er *‘De parende geest’* van Geoffroy Miller maar eens op na. Ik denk dat evolutionaire biologen heel wat zouden kunnen bijdragen tot debatten over maatschappelijke problemen, bijvoorbeeld over het functioneren van families, en over de gevolgen van een toenemende kloof tussen arm en rijk.”

Geen groot geld

Je onderzoek naar ‘Polygaam gedrag bij pimpelmezen’ werd gepubliceerd in het topvakblad Nature. Hoe belangrijk zijn dergelijke publicaties voor een wetenschapper?

Bart Kempnaers: “Veel te belangrijk. Om een stuk in Nature te publiceren moet je natuurlijk iets te berichten hebben, maar er speelt ook een grote dosis geluk mee, en in mijn geval ook een stuk politiek gelobby, maar daar had ik gelukkig niets mee te maken. En ja, zo’n publicatie is belangrijk omdat ze voor mij veel deuren geopend heeft. Ik had onmiddellijk aanbiedingen voor postdocs in het buitenland en dat is natuurlijk prettig.”

“Maar ik vind wel dat de situatie op dit moment onhoudbaar geworden is. Er is veel te veel druk om in de toptijdschriften te publiceren, er wordt teveel naar cijfertjes gekeken (*impact factors, citations, Hirsch-factors*) en er is met de bibliometrie een heuse industrie ontstaan die alle wetenschappelijke output meet terwijl het echte onderzoek een beetje op de achtergrond geraakt. Voor mijn part

mogen ze dat onmiddellijk afschaffen en het geld in echt onderzoek stoppen. Die hele evaluatie- en rankingcultuur en dat geleuter over 'elite' tast de vrijheid van de wetenschapper aan. Er gaat ook veel teveel aandacht naar dingen die niks met onderzoek doen te maken hebben. Ik begrijp niet goed waarom we als wetenschappers daar zo collectief aan meedoen."

Je werkte in het begin van je carrière in Nederland aan terrestrische ecologie. Wat is dat voor een beestje?

Bart Kempnaers: "Ecologie omvat een brede waaier van wetenschappelijk onderzoek dat te maken heeft met organismen en hoe die functioneren in hun omgeving. Het gaat dikwijls over processen die zich afspelen op het niveau van een populatie van een soort, over migratie en mortaliteit. Of tussen soorten zoals competitie of predatie. Onderzoek naar variatie in gedrag binnen populaties is er een aspect van. Terrestrisch betekent gewoon dat het hier gaat om organismen die op het land leven. Dat staat tegenover marien (zee) of aquatisch (water)."

Nederland, Canada, Nieuw-Zeeland, Duitsland ... je carrière speelt zich voornamelijk af in het buitenland. Was België te klein voor jou?

Bart Kempnaers: "Tja, ik denk dat er gewoon te weinig mogelijkheden zijn voor een klein land als België, waar de koek dan nog verdeeld moet worden tussen de gemeenschappen en tussen universiteiten met verschillende filosofische strekkingen, om alle facetten van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek op hoog niveau en met goede faciliteiten te ondersteunen. Mijn onderzoeksgebied dient geen economische belangen, ik werk niet samen met bedrijven en er is geen groot geld mee gemoeid. Het werd mij dus al vlug duidelijk dat ik me internationaal moest oriënteren. Anders gezegd: ik heb steeds jobaanbodin-

gen gekregen uit het buitenland, maar nooit uit België. Van een echte keuze kun je dus niet spreken. Overigens heb ik dat internationale perspectief altijd heel verrijkend gevonden, ook al was het niet altijd makkelijk."

Op excursie naar Antarctica

Je werkte een jaar aan het departement biologie van Queen's University in Canada en bent benoemd aan de Universiteit van Canterbury in Nieuw-Zeeland. Zijn de studies biologie anders in landen waarvan het grootste gedeelte bestaat uit weidse, uitgestrekte natuur?

Bart Kempnaers: "Dat is een heel interessante vraag. Er is inderdaad een immens verschil tussen biologiestudies in die verschillende landen. Aan de Queen's University was ik betrokken bij een cursus Conservation Biology (Natuurbescherming) en dat heeft mijn ogen wel geopend. Dan blijkt al snel dat we in Vlaanderen (helaas) genoodzaakt zijn ons met echt pietluttige stukjes 'natuur' bezig te houden, een paar hectare heide hier en een vijvertje daar. Dat heeft zeker een grote relevantie wat de 'leefbaarheid' van de omgeving voor de mensen die er wonen betreft, maar met het probleem van behoud van biodiversiteit heeft het toch iets minder te maken."

"Nieuw-Zeeland is dan weer bijzonder omdat er een groot aantal unieke (endemische) vogelsoorten voorkomen die geëvolueerd zijn in een omgeving zonder zoogdieren. Nadat de mens zoogdieren in Nieuw-Zeeland ingevoerd heeft, zijn de lokale soorten er snel op achteruit gegaan. Ze hadden namelijk geen enkele bescherming 'ontwikkeld' tegen roofdieren zoals ratten, buideldieren en..., jawel, mensen. Veel unieke soorten zijn helaas uitgestorven, maar om te redden wat er nog te redden valt is er een enorme organisatie op poten gezet onder het *Department of Conservation*. Die mensen werken heel goed samen met biologen. Het biologietoelichting is ook erg gericht op die problematiek. Ter illustratie: de biologiestudenten aan de Universiteit van Can-

terbury kunnen deelnemen aan een excursie naar Antarctica. Toen ik dat hoorde, kon ik een zeker gevoel van jaloezie niet onderdrukken. Wij gingen op excursie naar de Kalmthoutse Heide...”

In München doceer je gedragsecologie. Wat is dát dan weer?

Bart Kempnaers: “Gedragsecologie is een jonge wetenschap die ontstaan is uit een fusie van evolutionaire biologie met klassieke ethologie (gedragsleer). Gedragsecologie houdt zich bezig met het bestuderen van diergedrag in zijn ecologische context, de leefwereld van het dier en vanuit een evolutionair perspectief. Er worden vragen beantwoord over de functie van het gedrag en over het ontstaan ervan. Bijvoorbeeld hoe ontwikkelt het gedrag zich in het jonge dier, wat zijn de mechanismen die het gedrag veroorzaken, wordt het gestuurd door hormonen, hoe draagt het gedrag bij tot het voortplantingssucces van het dier.”

Geloof

Krijgt je een groter godsbesef wanneer je met de natuur in al z’n facetten bezig bent?

Bart Kempnaers: “Nee, ik ben niet gelovig. Ik zou eerder zeggen, integendeel. Je krijgt een beter besef over hoe het leven is ontstaan en hoe de natuur, inclusief de mens, functioneert. Daarbij blijkt toch snel dat je daar geen god of ander opperwezen voor nodig hebt. Wat ik wel heel interessant vind is hoe je het ontstaan en hoe je het succes van religie en bijgeloof kan verklaren.”

Er zijn mensen die de evolutieleer van Darwin in vraag stellen. Hoe reageer je op dergelijke stellingen?

Bart Kempnaers: “Tja, als je de argumenten van die mensen gaat onderzoeken, dan is het evident dat die niet ondersteund worden door de feiten, maar veel te maken hebben met geloof. Helaas is het dan dikwijls moeilijk om hierover een zinvol gesprek te voeren. Als wetenschapper wil ik heel graag en heel open over bevindingen en hun interpretatie discussiëren, en ik zal mijn mening baseren op feiten en logisch denkwerk, maar ik begeef me niet op het gebied van geloof. Dat is wat mij betreft namelijk irrelevant. Als ik besluit te geloven dat ons oog zo complex is dat het alleen door een god-ingenieur kan zijn geschapen, dan ben ik niet geneigd een vergelijkende studie te maken van ogen bij verschillende diersoorten. Of ik iets geloof of niet brengt me als wetenschapper dus geen stap verder, tenzij ik mijn intuïtie volg om een hypothese te formuleren die ik vervolgens op wetenschappelijke wijze ga onderzoeken. De ‘echte’ wereld is erg complex en als wetenschapper moet je leven met veel onzekerheden, dus ik kan me voorstellen dat het ‘makkelijker’ of ‘aangenamer’ is een simpele verklaring gewoon te geloven. Hoe eenvoudig is het niet te geloven dat de zon rond de aarde draait?”

Je bent tegenwoordig directeur van het Max-Planckinstituut voor Ornithologie. Kun je eens omschrijven wat je job inhoudt?

Bart Kempnaers: “In eerste instantie leid ik de afdeling ‘Gedragsecologie en evolutionaire genetica’, die ik hier zelf van nul heb opgebouwd. In mijn groep werken momenteel zo’n

40 mensen, studenten, postdocs en wetenschappelijke en technische medewerkers. De groep is heel internationaal, de voertaal is Engels, en de focus is heel sterk op fundamenteel onderzoek gericht.”

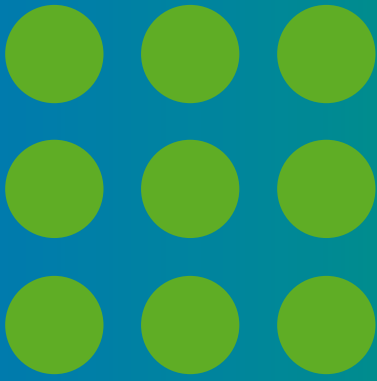
“Ik ben dus noodgedwongen ten dele een manager die ervoor zorgt dat die afdeling functioneert, dat mijn mensen goed kunnen werken, en dat we met interessante thema’s kunnen uitpakken. Voor het andere deel ben ik zelf wetenschapper: ik heb mijn eigen projecten, die ik zelf uitvoer zoals tijdens mijn doctoraat, inclusief veldwerk.”

“Voorts geef ik nog wat les aan de universiteit in München. Dat vind ik belangrijk omdat ik daarmee de jongere generatie bereik en interesse kan wekken voor gedragsecologie, of de bestaande interesse bij die mensen kan stimuleren. Tot slot ben ik quasi verplicht in een beurtrol met collega’s de rol van ‘managing director’ te spelen, telkens voor een periode van twee jaar. Daarbij ben ik verantwoordelijk voor het hele instituut met ongeveer 150 medewerkers op twee locaties (Seewiesen, ten zuiden van München en Radolfzell, aan het meer van Konstanz). Dat is puur management, en heeft met wetenschap helaas niks meer te maken. Gelukkig is de Max Planck Society een redelijk efficiënte organisatie.”

Kwetsbare natuur

Het is zelfs een van ‘s werelds leidende onderzoeksinstituten. Was je geflatteerd met je aanduiding tot directeur van het MPI voor Ornithologie, of waren zij blij dat ze je konden strikken?

Bart Kempnaers: “Ik heb vooral veel geluk gehad. Op het juiste ogenblik op de

juiste plek zitten, zo iets. Ik was hier al aangesteld op tijdelijke basis als zogenaamde 'junior groepleider', en blijkbaar vonden ze wat ik deed wel overtuigend. Overigens was ik een van de jongste directeurs ooit aangesteld en dat bleek achteraf toch een tweesnijdend zwaard. Enerzijds is dat natuurlijk flatterend, anderzijds geeft dat ook een gevoel van *having to live up to the expectations*. Gelukkig word je vanzelf ouder, en krijg je vanzelf meer grijze haren (*lacht*)."

Je houdt je bezig met een kwetsbaar onderdeel van onze natuur: de vogels. Hoe kwetsbaar zijn ze eigenlijk en hoe staan ze ervoor?

Bart Kempenaers: "Tja, op dit ogenblik zijn er ongeveer 10.000 vogelsoorten bekend en daarvan zijn er 2.000 bedreigd. Die bedreiging is duidelijk het gevolg van de impact die we als mens hebben op onze planeet: destructie van habitat, verstedelijking, vervuiling, enzovoort. In de laatste 500 jaar zijn er ongeveer 130 vogelsoorten uitgestorven en ik denk dat we kunnen verwachten dat in de komende jaren nog eens minstens 20 soorten van de planeet gaan verdwijnen."

Doet het je pijn om te zien hoe verkwistend we met onze aarde omspringen?

Bart Kempenaers: "Uiteraard. En ik vind het verbazingwekkend hoe weinig mensen daar van wakker liggen. Er zijn twee dingen die mij opvallen."

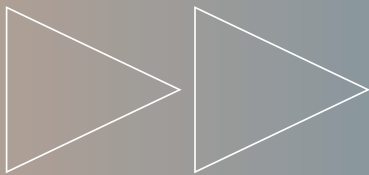
"Ten eerste, de kennis van de biologie (fauna en flora in onze omgeving) is bij het grote publiek beperkt en wat je niet kent kun je ook niet liefhebben. Ik bedoel, als je vandaag niet weet wat een Geelgors is zal het je waarschijnlijk ook weinig kunnen schelen dat die er morgen niet meer is. De mens lijkt zich meer en meer te verwijderen van de natuur. Het is bijna lachwekkend, maar veel stadskinderen hebben bijvoorbeeld nog nooit een koe gezien, hoewel ze natuurlijk wel melk drinken en het vlees eten. Ik vind dat je in dat verband het belang van het biologieonderwijs niet genoeg kunt benadrukken."

"Ten tweede, heb ik het gevoel dat we ons vermogen om met technologie en wetenschap alle problemen op te lossen zwaar overschatten. We zijn bezig onze omgeving minder leefbaar te maken en biologische diversiteit te vernietigen, en dat proces lijkt niet te stoppen. Uiteindelijk is het probleem natuurlijk de overbevolking en onze drang om altijd maar meer te willen. Hieraan iets willen veranderen lijkt utopisch, ook omdat de catastrofes toch vooral de armere, onmachtigen treft, terwijl *the rich and the beautiful* zich er nog relatief makkelijk aan kunnen onttrekken."

Heb je dan zin om op de barricades te gaan staan? Of doe je dat al?

Bart Kempenaers: "Op de barricades gaan staan is niet zo mijn stijl, maar ik discussieer er wel over met mijn studenten, en met het algemene publiek tijdens voordrachten en debatten."

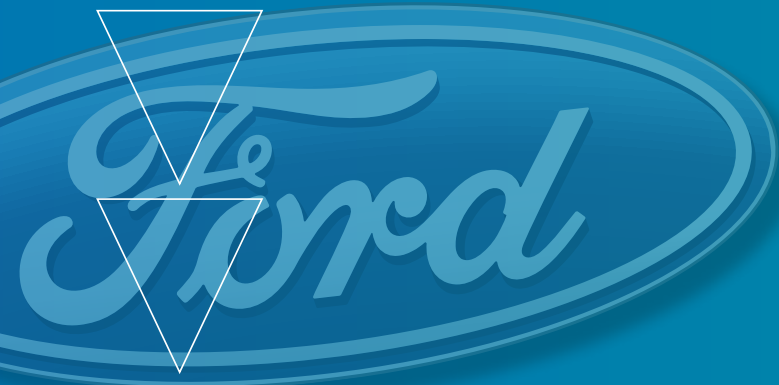

Serge Gumienny: “Een vol voetbalstadion heeft een héél speciale sfeer”

Serge Gumienny volgde TEW aan de UHasselt en werkt vanaf zijn diplomering (1994) bij Ford Genk. Dat was in een periode dat Ford Genk het al vrij moeilijk had en dat er een algemene aanwervingsstop afgekondigd was. Maar op de douaneafdeling – waar Gumienny stage liep – kwam nog net een plaats vrij met een vaste aanstelling tot gevolg.

De meeste mensen kennen Gumienny echter als scheidsrechter in eerste klasse. Een scheidsrechter die soms controversiële beslissingen neemt en dan half België én de verzamelde pers over zich heen krijgt. Maar daar leer je mee leven, vertelt hij wanneer we aan zijn bureau hebben plaatsgenomen voor een gesprek.

Vanwaar de keuze voor TEW?

Serge Gumienny: "Ik heb altijd getwijfeld tussen economie en rechten. Maar het feit dat Diepenbeek dicht bij huis was, was alleszins een voordeel. Ook het systeem met die tienwekenperiodes heeft een rol gespeeld. Ik dacht dat ik in zo'n systeem meer kans had op slagen. En ik heb nooit moeten bissen, dus het werkte blijkbaar voor mij (*lacht*)."

Je werkt op de douaneafdeling van Ford Genk. Wat houdt die job precies in?

Serge Gumienny: "Nu ben ik diensthoofd van de afdeling Douane en Internationale Handel. Wij zijn verantwoordelijk voor de invoer van alle productieonderdelen en de uitvoer van alle voertuigen. Wij moeten zorgen dat Ford Genk volledig in orde is met alle wettelijk bepalingen omtrent im- en export. We moeten ook de wetgeving uitpluizen om zoveel mogelijk besparingen te realiseren. Het is makkelijk om onderdelen in te voeren, daarop alle invoerrechten en BTW te betalen en dan terug uit te voeren. Maar de wetgeving geeft ons een aantal mogelijkheden om te besparen en die trachten we zo optimaal als mogelijk te benutten."

En ik maar denken dat binnen het eengemaakte Europa geen douane meer nodig was.

Serge Gumienny: "Tussen de Europese lidstaten bestaan inderdaad geen grenzen en dus ook geen douane meer. Maar we voeren veel delen in van buiten de EU en veel van onze voertuigen worden verscheept naar andere landen. We versturen voertuigen naar 56 verschillende landen."

Het gaat niet echt goed binnen de automotive. Ook niet bij Ford Genk. Wat doet die constante jobonzekerheid met een mens? Neem je die mee naar het plein wanneer je in het weekend moet fluiten?

Serge Gumienny: "Ik moet zeggen dat ik vrij weinig last heb gehad van dreigend ontslag. En zelfs al moest dat gebeuren, denk ik dat ik met mijn opleiding en ervaring wel opnieuw aan de slag kan. Dus zelf neem ik dat absoluut niet mee het veld op. Te meer omdat ik probeer om die twee zoveel mogelijk gescheiden te houden."

Geen medelijden

Van muziekjournalisten zegt men dat het gebuisde muzikanten zijn. Zijn scheidsrechters gebuisde voetballers?

Serge Gumienny: "In mijn geval klopt dat absoluut niet. Ik heb als doelman gespeeld tot en met de scholieren, maar ik voelde al snel dat het mijn ding niet was. Iemand heeft me toen attent gemaakt op een korte opleiding tot scheidsrechter in Hasselt. Ik ben die gaan volgen en heb toen mijn eerste wedstrijdjes gefloten op een tornooi bij THOR Waterschei omdat mijn broer daar voetbalde en ik er een paar mensen kende."

Had je toen al een duidelijk beeld dat je scheidsrechter wilde worden?

Serge Gumienny: "Ik wilde van meet af aan scheidsrechter worden en ooit een eerste ploeg fluiten. Dat leek me in die tijd – ik was amper vijftien – het hoogst bereikbare. Maar naargelang je hoger klimt op die ladder, verleg je je ambities."

Wanneer begint het echt zwaar te worden?

Serge Gumienny: "Het is op ieder niveau aanpassen en leren. Ik durf dan ook niet zeggen dat fluiten in eerste nationale moeilijker is dan in vierde provinciale. Want in die stadions van eerste ben je perfect beschermd, terwijl je er in vierde provinciale alleen voor staat. Als je daar ruzie krijgt met spelers of supporters, dan riskeer je soms een pak slaag. Ik heb dan ook onnoemelijk veel respect voor die gasten die week in, week uit in derde of vierde provinciale, vaak in moeilijke omstandigheden gaan fluiten."

Af en toe heb ik er medelijden mee. Ze offeren hun vrije zaterdag- of zondagmiddag op en worden uit dank soms verrot gescholden.

Serge Gumienny: "En ze verdienen er ook nog zeer weinig mee. Maar ik denk dat het

een microbe is die je te pakken krijgt. Dat wil je blijven doen. En als je een goede wedstrijd gefloten hebt waar zich geen problemen hebben voorgedaan, dan haal je daar enorm veel voldoening uit. Je wordt dat gescheld in zekere zin ook gewoon.”

Hoor je nog wat ze roepen?

Serge Gumienny: “Dat is een van de grote verschillen tussen grote en kleine stadions. In eerste nationale hoor je wel rumoer, maar je kunt niet precies zeggen wat er nu geroepen wordt. Als je op een lager niveau fluit en er staat iemand achter de goal je uit te schelden, dan kijk je die man bij wijze van spreken recht in de ogen. Dat is veel moeilijker dan zo’n massa van een paar duizend man die daar wat zit te schreeuwen.”

Langs de andere kant staan jullie tegenover – met alle respect – vaak rijke, verwende jongetjes die toevallig goed tegen een balletje kunnen schoppen en dan denigrerend komen doen tegenover jou.

Serge Gumienny: “Tja, dat is nu eenmaal zo. Die jongens hebben het op sportief gebied gemaakt, verdienen veel geld en sommigen denken dan dat ze zich heel veel kunnen permitteren. Om daar als scheidsrechter tegen in te gaan is niet altijd even gemakkelijk. Te meer daar je er soms nog het commentaar van het publiek bij krijgt, van een trainer, de pers die er op springt om het allemaal uit te vergroten... Plus die jongens kennen de knepen van het vak. Die weten wat ze, op welk moment, moeten doen zodat jij het zeker niet zal zien. Ik ben er bijvoorbeeld zeker van dat er teams zijn waarvan de spitsen trainen op het zich laten vallen en een strafschop versieren.”

Charme

Bekijken jullie dan ook video's van dat soort spitsen?

Serge Gumienny: “We bekijken geen video's van welbepaalde spelers. Maar regelmatig heeft de scheidsrechterscommissie een video klaar met situaties die de afgelopen weken gebeurd zijn, of met verkeerde beslissingen. Daaruit moeten wij bijleren. En dan wordt er uiteraard gewezen op bepaalde spelers en proberen we ons zo goed als mogelijk voor te bereiden. Maar het feit blijft dat wij geen profscheidsrechters zijn die hun dagen kunnen vullen met het scheidsrechteren en het voorbereiden van een weekendmatch.”

Zou je profscheidsrechter willen zijn?

Serge Gumienny: “Ik weet het niet. Er zijn landen waar ze beroepsscheidsrechters hebben, maar ik denk niet dat het niveau van arbitrerende daar zoveel hoger ligt dan bij ons. Ik zou ook mijn dagen niet volledig willen vullen met scheidsrechter zijn. Als je ooit een fout of een

slechte inschatting, maakt, dan sta je daar 's maandags misschien nog mee op, maar op dinsdag moet dat uit je hoofd zijn, want je hebt een andere job om je druk over te maken. Terwijl je daar als beroeps 's vrijdags nog mee bezig bent en daar bedank ik feestelijk voor.”

De modale supporter blijft zich maar afvragen waarom de voetbalbond het gebruik van videocamera's tijdens wedstrijden blijft weigeren. Het zou jullie werk toch makkelijker maken?

Serge Gumienny: “Ik ben voorstander in welomschreven zwart-witsituaties zoals een bal over de lijn of niet. Bij een strafschop bijvoorbeeld niet want daarover kun je een hele week blijven discussiëren. En ik denk dat de Fifa – die daar uiteindelijk over beslist – ook de charme inziet van het feit dat er een hele week gediscussieerd kan worden over bepaalde voetbalsituaties. Het maakt voor een stuk de charme uit van het voetbal.”

Misschien is de hawk-eye uit het tennis een oplossing?

Serge Gumienny: “Dat zou inderdaad de zaken vergemakkelijken: iedere coach of de kapitein een aantal keer de kans geven om het gebruik van videobeelden in te roepen. Er worden trouwens nu al videobeelden ingeroepen als er een zware fout gebeurt die de scheidsrechter niet gezien heeft. Waarom men het dan niet doet als de arbiter het wel zag, maar fout beoordeelde, weet ik ook niet.”

Onze oren en ogen

Uiteindelijk gaat het over veel geld. Een gemist kampioenschap, of een verloren wedstrijd in de Champions League loopt al vlug in de miljoenen euro's. Ben je je daarvan bewust als scheidsrechter?

Serge Gumienny: “Daar gaat zoveel geld in om dat er niet alleen bij de spelers en de

trainer, maar ook bij ons soms een extra druk komt te liggen. Maar niet altijd. Vaak kun je een wedstrijd fluiten zonder daaraan te denken. Alleen in sommige situaties is dat wel aan de orde. Zo floot ik eind vorig seizoen de laatste competitiewedstrijd tussen AA Gent en Standard Luik waarbij ik in de allerlaatste minuut een strafschop fluit voor Gent. Terecht, denk ik want ik heb naderhand de beelden gezien. Maar toen stond ik daar toch in het besef dat dit een beslissing was die uiteindelijk de kampioen en de daarmee gepaard gaande rechtstreekse deelname aan het Uefa Championship zou kunnen bepalen. Dan weet je dat het een uiterst belangrijke beslissing was en hoop je dat je de juiste genomen hebt (*lacht*). Maar het is nu eenmaal zo. Zo heb ik in augustus in Israël de wedstrijd tussen Macabi Haïfa tegen de kampioen van Kazachstan gefloten. Dat was een match die draaide om tweeëneenhalf miljoen euro. Dat geeft een extra druk. Maar je bent daar niet constant mee bezig. Dat kan ook niet."

Spelen jullie niet vaak een wedstrijd binnen de wedstrijd: spelers tegen de scheidsrechter? Zitten spelers je in het begin van de match uit te proberen om te zien hoever ze kunnen gaan?

Serge Gumienny: "Uiteraard. Er is zelfs meer. Ik ben ervan overtuigd dat men op voorhand gebriefd wordt over hoe ver een bepaalde scheidsrechter je laat gaan en wat hij absoluut niet tolereert. En men is daar vaak zeer inventief in. Maar het blijft meestal plezant. Soms komen ze na een wedstrijd naar je toe om je proficiat te wensen omdat je er in bepaalde situaties niet ingetrapt bent. We zijn niet altijd de boeman in zo'n stadion. We zijn uiteindelijk het derde team dat een wedstrijd maakt of kraakt. Wij proberen ook maar ons best te doen, met de beperkte middelen die we hebben, zijnde onze ogen en oren."

Jullie worden ook vaak als kop van jut gebruikt of door de pers neergesabeld. Denk je dan niet ooit: hier heb je mijn fluitje, doe het zelf maar want ik kap ermee?

Serge Gumienny: "Daar schiet je niets mee op want uiteindelijk is het je hobby én word je er voor betaald. Je hebt dus een verantwoordelijkheid. Als je een cruciale fout gemaakt hebt, moet je het durven toegeven en je vooral afvragen waarom je het niet gezien hebt. Het is natuurlijk niet plezant om iedere keer publiekelijk gekapitteld te worden als je in de fout gaat. Maar in die optiek zitten we in hetzelfde schuitje als de trainer hé. Als alles goed gaat zijn

het de spelers geweest en als het fout gaat, ligt de schuld bij de trainer of de scheidsrechter."

Je hebt nu al wat internationale ervaring. Hoe indrukwekkend is zo'n stadion vol met honderdduizend mensen?

Serge Gumienny: "Het gaat niet om het aantal, maar om de sfeer die een vol stadion uitstraalt. Of je nu in een vol stadion zit in Madrid of in Mechelen, het blijft altijd iets bijzonders. Zo'n volle Achter de Kazerne in Mechelen heeft zelfs veel meer effect dan een stadion van tachtigduizend man dat maar half vol zit. En toch zit daar dan veertigduizend man, meer dan bij ons in eender welk stadion binnen kan."

In Mechelen spreekt men graag van die befaamde twaalfde man. Bestaat dat effect echt?

Serge Gumienny: "Ja hoor. Het mooiste voorbeeld was in augustus in Israël. De heenmatch was geëindigd op 0-0 en na een kwartier stond het 0-3. Er waren supporters die het stadion bijna afbraken om hun ongenoegen te uiten. En dan maken ze 1-3 en voel je die stemming omslaan en de supporters zich terug achter hun ploeg scharen. Voor de rust werd het nog 2-3 en uiteindelijk won Haïfa met 4-3. Toen braken diezelfde supporters het stadion opnieuw bijna af, maar nu van vreugde. Ik denk dat het voor de spelers een enorme motivatie is als zo'n stadion volledig achter je gaat staan."

Laurence Libert: “De mediatisering van de politiek wordt steeds groter”

Laurence Libert werd in 2002 master in de toegepaste economische wetenschappen aan de Universiteit Hasselt en een jaar later behaalde ze een MBA aan de Vrije Universiteit Brussel. Ze is zich op dit moment aan het voorbereiden op het schepenambt van Economie, Middenstand, Innovatie, Markten en Foren, Evenementen, Administratieve Vereenvoudiging, Informatica en Jumelages van de stad Hasselt. Het hoogst politiek haalbare, dacht ze toen ze als Jong VLD'er politiek actief werd. Intussen is ze kabinetsmedewerker geweest bij Patrick Dewael en Marino Keulen en zat ze als opvolger voor Gilbert Van Baelen zelf drie jaar in het Vlaamse parlement.

Opvallend aan haar campagnes is dat ze de waarde van marketing binnen het politieke bestel goed weet in te schatten. Al heeft ze er ook wat moeite mee: “We hebben twee jaar keihard gewerkt aan de administratieve vereenvoudiging op gemeentelijk niveau. Daar heb ik in de kranten niets van gelezen. Maar mijn tussenkomst in verband met dierenbegraafplaatsen was op een bepaald moment niet weg te branden uit het nieuws. Het is een gevaarlijk spelletje. Je wordt als politicus steeds meer verleid om je met mediatieke dossiers bezig te houden omdat media-aandacht gelijk staat aan stemmen halen. En dat is niet echt gezond.”

Een gesprek met een voormalige preses die het studentenleven wel kon appreciëren en er nu nog een leuk netwerk aan overhoudt.

Je hebt binnen het studentenmilieu carrière gemaakt: rechtstreeks van schacht tot preses. Daar kun je als politica alleen maar van dromen. Vanwaar die blitzcarrière?

Laurence Libert: "Bij een studentenclub gaan is vooral feesten, maar uiteindelijk zijn er ook mensen nodig die verantwoordelijkheid nemen, die iets moeten doen. In die generatie van toen was ik bij de mensen die het meeste ambitie hadden om daar de verantwoordelijkheid te nemen, activiteiten en cantussen te organiseren en het boegbeeld te zijn van de club naar buiten toe."

Het was een puur damesclubje. Heb je iets feministisch over je?

Laurence Libert: "Niet speciaal. Ik vond het wel fijn om in een club te zitten met alleen maar meiden. Ik begrijp ook dat mannen graag mannenclubs hebben, maar er speelden zeker geen feministische overwegingen in mee."

Studentenclub

Hoe belangrijk is zo'n 'carrière' als preses in het latere leven? Heb je er veel bijgeleerd, een netwerk opgebouwd?

Laurence Libert: "Los van het preses zijn, denk ik dat het belangrijk is om je te engageren in het studentenleven. Als je als student alleen maar op je kot zit en niet buitenkomt, mis je een belangrijk stuk van het studentenleven. Je hoeft niet altijd mee op stap te gaan tot een *kot in de nacht*, maar het is wel goed om andere studenten te leren kennen, je mee te ontwikkelen, bij te leren... Als politica kom ik nu regelmatig mensen tegen die toen ook in dat milieu zaten en verantwoordelijkheid opnamen. Mensen die ik enkel kende van de colleges kom ik vrijwel niet meer tegen. Als je als politicus of bedrijfsleider iets van je leven wil maken, moet je toch met anderen samenwerken, netwerken uitbouwen en durven leren van anderen. Dat haal je voor een stuk uit zo'n presidium of studentenclub."

Je hebt TEW gestudeerd. Had je bepaalde verwachtingen van de studies of van het beroepsleven? Of ben je er gewoon ingerold en zou je wel zien wat het gaf?

Laurence Libert: "Ik vrees een beetje van het laatste. Ik heb ook overwogen om rechten te doen, maar dat was aan de VUB en ik wilde graag in Diepenbeek zitten omdat ik kortbij woonde en het er gezellig vond. En ik had nog nooit economie gehad, dus ik was wel nieuwsgierig naar het vak. Maar eerder omwille van het feit dat ikzelf niet goed wist wat ik zou worden, dan uit interesse voor een eventuele job naderhand."

Heb je je diploma ooit ten gelde gemaakt?

Laurence Libert: "Nee, ik ben onmiddellijk na mijn studies op het kabinet van Patrick Dewael (*indertijd minister van Binnenlandse Zaken, nvdr*) terecht gekomen en ben sindsdien in de politiek blijven hangen. Nu is een diploma sowieso een meerwaarde op zich, maar het economisch aspect ervan heb ik nog niet kunnen gebruiken."

Ook niet als politica? Heb je nooit situaties meegemaakt dat je blij was met je economische achtergrond?

Laurence Libert: "Een diploma geeft je een pakket aan kennis mee dat je anders niet hebt. Maar als ik heel eerlijk ben, als ik op voorhand had geweten dat ik in de politiek zou gaan, had ik beter rechten gestudeerd. Maar langs de andere kant had ik dan in Brussel gezeten, was ik wellicht niet actief geworden in de lokale VLD-afdeling en was ik nooit gevraagd om op een lijst te gaan staan. Door in Diepenbeek te studeren had ik tijd om lokaal aan politiek te doen. Het heeft gewoon zo moeten zijn, denk ik."

Bewuste keuze

Anders dan vele politici die in de politiek rollen, is het bij jou blijkbaar een bewuste keuze geweest?

Laurence Libert: "Bewust in die zin dat ik dat wel graag zou geprobeerd hebben. En dat ik blij was dat ik thuis studeerde en de lokale politiek kon blijven beoefenen, actief Jong VLD-ster kon zijn en mee kon helpen aan campagnes van nationale politici als Patrick Dewael en Marino Keulen. Tijdens die campagnes heb ik veel geleerd en heel wat connecties opgedaan die nu wel handig zijn als plaatselijk politica. Wat me wel verraste was dat het zo vlot is gegaan want ik was parlements lid op mijn 26ste. En ook daar heb ik veel te danken aan mijn studenten-netwerk want degene die me de laatste keer geholpen heeft met mijn eigen campagne is iemand die ik ken van Diepenbeek."

Je bent van de unief rechtstreeks naar het kabinet van Dewael gegaan, regelrecht van het beschermde studentenniveau naar de haaienvijver. Was dat een cultuurschok?

Laurence Libert: "Nee. Je begint immers onderaan als medewerker en groeit langzaam door naar het niveau van adviseur. Dan pas mag je mee projecten onderzoeken en adviezen geven aan de minister die je dan op een bepaald moment mee in vergaderingen mag verduidelijken en verdedigen. Ik herinner me mijn eerste vergadering samen met Patrick Dewael. Ik had een bepaald dossier moeten voorbereiden en ging met veel twijfels en een bang hart naar die meeting. Ik vroeg mij af hoe de minister dat zou aanpakken. Maar figuren als Patrick Dewael weten hoe ze een project moeten verdedigen waar ze volledig achter staan. Hij kreeg alle lof voor zijn project. Toen voelde ik zo iets als trots op mijn werk en respect en bewondering voor de capaciteiten van Dewael. Ik weet nog dat ik dacht dat ik dat ooit ook wel eens zelf zou willen doen."

Wanneer heeft de microbe om het echt te maken als politica je echt flink gebeten?

Laurence Libert: "Voor het eerst echt tijdens mijn eerste nationale campagne in 2003. Ik studeerde nog in Brussel en ben toen – vrijblijvend – teksten beginnen schrijven voor de campagne. Plots kreeg ik een mailtje van Dirk Verhofstadt (broer van ...) dat hij mijn teksten erg goed vond en dat ik zo verder moest blijven doen. Toen dacht ik: als iemand die teksten schrijft voor en advies geeft aan de eerste minister van dit land, mij de moeite vindt om een mailtje te sturen en te feliciteren, dan moet ik toch iets hebben en wil ik daarin ook verder gaan."

Enig idee waarom ze je gevraagd hebben om op de lijst te gaan staan?

Laurence Libert: "Dat was een combinatie van geluk en een aantal externe factoren.

Men was indertijd op zoek naar jonge, vrouwelijke kandidaten omwille van enerzijds de algemene verjonging die in de Belgische politiek is doorgevoerd, en het evenredigheidsprincipe bij de samenstelling van de lijsten. Daarnaast was ik de dochter van mijn vader. Hij was politiek actief geweest achter de schermen, was nog druk doende in het Hasseltse socio-culturele leven, maar wilde niet opkomen. Toen heeft men mij – als Jong VLD'er – gevraagd, nochtans tegen de wil van mijn vader."

Je hebt enkele jaren in het centrum van de macht in België kunnen werken. Geeft je dat extra mogelijkheden naar een latere politieke carrière toe?

Laurence Libert: "Uiteraard is het zo dat het je een boost geeft als iemand als Dewael je goed genoeg vindt om op de nationale lijst te gaan staan en op zijn kabinet te werken. Ik heb dan het jaar daarna opnieuw mee mogen doen met de Vlaamse verkiezingen en heb daar beter gescoord. Het lag dus in de lijn der verwachtingen dat ik dan een opvolgersplaats zou krijgen. In onderling overleg ben ik naar het kabinet van Marino Keulen gegaan omdat men vond dat ik geschikt was om een aantal Vlaamse dossiers op te volgen."

Invloed

Je ben kabinetmedewerkster én parlementair geweest. Waar had je het meeste invloed?

Laurence Libert: "Als kabinetmedewerkster, zeker weten. Want daar bereid je dossiers en adviezen voor die betrekking hebben op concrete zaken. Als je de minister kan overtuigen van je gelijk, heb je mede het beleid van dit land bepaald. Als parlementslid moet je 124 personen overtuigen van je gelijk. Het voordeel van volksvertegenwoordiger te zijn, is dat je zelf de dossiers kan kiezen waarvoor je je inzet, terwijl je op een kabinet de dossiers van de minister moet uitdiepen."

Uiteraard wil iedere politicus beoordeeld worden op zijn kwaliteiten, maar laten we een kat een kat noemen: je bent een mooie, jonge vrouw. Speelt dat een rol in deze tijden van politieke marketing? Uiteindelijk heb je campagne gevoerd waarbij je vrouw zijn duidelijk werd uitgespeeld.

Laurence Libert: "Dat heeft voor- en nadelen. Voor een campagne vertrek ik ook liever van een mooie foto dan van een lelijke. En als ik dan al – zoals jij zegt – een mooie vrouw ben, is het wellicht iets makkelijker om zo'n foto te laten maken. Maar het heeft ook z'n nadelen. Als je in contact komt met andere dames bijvoorbeeld. Zo is er ook mijn leeftijd (*Laurence Libert is 29 jaar, nvdr*). Die geeft mij soms meer nadelen dan voordelen. Mensen denken vaak dat zo'n jong ding weinig ervaring en dus geen eigen mening kan hebben of niet voor zichzelf of voor haar kiezers durft opkomen. Het was tijdens de laatste campagne frappant. Als ik met mijn medewerkster – die iets ouder is als ik – ergens binnenkwam, had men de neiging om haar met mevrouw Libert aan te spreken in plaats van mij."

Maar ben je het met me eens dat politiek steeds meer marketing wordt?

Laurence Libert: "Dat denk ik wel. We hebben het gezien tijdens de laatste campagne met Bart Dewever. Hij is een heel goede redenaar en een bijzonder verstandig mens, maar het feit dat hij zo vaak op televisie geweest is bij de Slimste Mens, heeft mijns

ziens toch in zijn voordeel gespeeld in de uiteindelijke uitslag. De mediatisering van de politiek wordt steeds groter. Een mooi voorbeeld betreft mezelf: we hebben in het parlement heel hard gewerkt aan de administratieve vereenvoudiging op gemeentelijk niveau. Daar is niets van verschenen in de pers. En dan kaart ik een dossier van dierenbegraafplaatsen aan en daar heb ik alle mogelijke pers, van kranten tot televisie mee gehaald terwijl dat totaal niet in verhouding staat tot het aantal mensen dat er mee te maken heeft. Maar dat scoort makkelijker en sensationeler dan die administratieve vereenvoudiging."

Krijg je dan niet het gevaar dat politici enkel nog die persrijpe dossiers opzoeken?

Laurence Libert: "Het is moeilijk om een goed evenwicht te vinden tussen écht belangrijke dossiers en dossiers waarvan je weet dat je mediagewijs gaat scoren. Het is een beetje een vicieuze cirkel. Zonder pers besta je niet als politicus. Maar als je altijd alleen maar *gazetten-dossiers* aanpakt, heb je politiek geen toekomst. Je moet de mensen na verloop van tijd ook bewijzen dat je enige serieus hebt. Het is een evenwicht zoeken. De grijze muizen zullen zich eerder bezighouden met de saaie dossiers terwijl de tafelspringers de gazetten zullen opzoeken. Sommige politici kijken alleen maar naar de pers en dat is een spijtige zaak."

Schepen van Hasselt

Je bent voorlopig geen parlementariër meer maar wordt schepen in Hasselt. Jullie illustere vorige burgemeester heeft zich ooit laten ontvallen dat hij veel liever burgemeester van Hasselt was dan minister. Omdat het contact met de kiezers veel intenser was. Ben jij die mening ook toegedaan?

Laurence Libert: "Toen ik mijn gedachten op de politiek begon te zetten was het mijn droom om in Hasselt schepen te kunnen worden. Dat leek me het summum van politieke realisatie en ik kijk er heel erg naar uit om dat te gaan doen. In het parlement ben je uiteraard met dingen bezig die heel België of Vlaanderen aangaan en ontmoet je politici van heel het land. Hier is dat allemaal een stuk beperkter, maar ik kijk er hoe langer hoe meer naar uit om hier te kunnen beginnen. Het is voor mij een droom die werkelijkheid wordt. Ik hoop ook dat ik meer zicht krijg op de dingen die ik gerealiseerd heb. Als parlementair heb je weinig zicht op je realisaties. Je kunt weinig pluimen op je hoed steken. Hier in Hasselt hoop ik meer voldoening te krijgen voor hetgeen ik doe. Ik heb daar met veel collega's in Brussel over gesproken en die zeiden me allemaal dat – als ze moesten kiezen – ze zouden gaan voor het lokale mandaat. De betrokkenheid is inderdaad groter. Het is nu al een tijd bekend dat ik in januari schepen wordt. Mensen beginnen me nu aan te spreken met: 'Ah, u wordt de nieuwe schepen.' Er is niemand die zegt: 'Ah, u bent dat parlementslid.'"

Het heeft natuurlijk ook z'n nadelen. Je moet iedere week wel ergens acte de présence geven, want de mensen verwachten dat van hun lokale politici.

Laurence Libert: "Als parlementslid verwachten ze dat ook hoor. Als schepen krijg je veel meer uitnodigingen van kleine, lokale sport- of andere verenigingen. Maar als politicus kies je daarvoor. Als je thuis in je zetel wil zitten, moet je een andere job zoeken."

Mensen hebben tegenwoordig een vrij negatief beeld van een politicus, terwijl het eigenlijk een hondenstiel is. Je bent nooit thuis, moet altijd klaar staan voor de mensen, crost van hot naar her...

Laurence Libert: "Ik vind het doodjammer dat de mensen steeds meer een beeld hebben

van politici als van zakkenvullers. We verdienen het als politici niet om zo zwart gemaakt te worden. Ik nodig iedereen uit om eens een weekend mee te komen. Pas op, ik beklaag me dat niet, ik heb ervoor gekozen. Maar dan zouden ze zien hoe wij steeds ten dienste van de bevolking staan. Dat negatieve beeld is zo jammer. Want op die manier worden er volgens mij jonge mensen afgeschrikt die geknipt zouden zijn als politicus, maar a priori een afkeer van het beroep hebben.”

Dienstbetoon en dergelijke worden ook steeds meer in een negatief daglicht geplaatst. Niet in het minst door uw eigen partij.

Laurence Libert: “Maar dan hebben we het inderdaad over dienstbetoon in de aard van: ‘ik zal zorgen dat uw dossier boven komt te liggen’ of ‘ik regel dat proces wel’. Dat kan niet meer en gaat ook niet meer. Maar vragen van burgers over informatie en waar ze die kunnen krijgen, worden wel nog behandeld. En dat is het merendeel van de vragen. Onze administratie is zo ingewikkeld geworden dat de meeste mensen er hun weg niet meer in vinden. Hen dan tot gids dienen is geen politiek dienstbetoon, maar hulp aan de burger om zijn rechten te kunnen opeisen. Er zijn veel diensten in België die zich met hetzelfde bezig houden en enkel maar verwarring scheppen. Denk maar eens aan de premies voor woningen. Hoeveel zijn er zo niet en waar en hoe moet je ze allemaal opvragen? Dat is een vrij ingewikkelde materie aan het worden en zou beter onder één dienst of onder één premie gebracht worden. En soms zijn zaken niet

mogelijk en kunnen we aan de mensen uitleggen waarom hetgeen zij vragen niet kan gerealiseerd worden. Op dat vlak hebben we een soort signaalfunctie. Maar dat staat ver af van de regelcultuur die vroeger onder dienstbetoon werd gecatalogeerd.”

Iets heel anders nu: is het als jonge politica mogelijk om een duurzame relatie op te bouwen?

Laurence Libert: *(lacht)* “Ik hoop van wel want ik ben net getrouwd. Je bent politicus met hart en ziel, maar op bepaalde momenten moet je kunnen zeggen: ‘stop, hier hou ik even op met mijn job’. De zondagavond probeer ik vrij te houden. Zondagmiddag eventueel nog naar een brunch gaan en daarna misschien naar het voetbal, maar dan stopt het. Ik denk ook wel dat iedereen daar begrip voor heeft.”

Maar heeft de partner ook begrip voor die zes en een halve andere dagen?

Laurence Libert: “Ik heb gelukkig een man die ook een druk leven heeft in de horeca, begrijpt waar ik mee bezig ben en daarmee kan leven. Als ik een partner zou hebben die iedere avond om vijf uur thuis zou zijn, dan zou dat inderdaad moeilijk gaan, vrees ik. En dan is er naast je man ook nog je vriendenkring die je een beetje moet onderhouden. We komen nog altijd drie- of viermaandelijks samen met de vriendinnen van Amicitia Aeterna, de studentenclub van toen. Maar na verloop van tijd merk je dat ze je niet meer vragen omdat je toch altijd nee zegt. Op die manier kun je je ook afzonderen en dat is ook niet goed. Toen ik dat merkte heb ik besloten dat ik daar iets aan moest doen, dat politiek niet mijn héle leven mag domineren. Al was het maar om wat mensen rond je te hebben die je met beide voeten op de grond houden en je steeds opnieuw wat realiteitszin bij brengen. Want het is belangrijk als politicus dat je de voeling met de dagelijkse werkelijkheid niet verliest.”

“UHasselt werkt intensief mee aan ViA-doorbraken”

Op 25 september 2009 werd het officiële startschot gegeven voor het academiejaar 2009-2010.

's Morgens trok de Stoet van Togati van de ambtswoning van de gouverneur naar het Hasseltse stadhuis. Burgemeester Herman Reynders wenste de academische gemeenschap veel succes en blikte vooruit op de komst van de campus Hasselt in de Oude Gevangenis aan de Groene Boulevard.

's Namiddags opende de Limburgse Associatie tijdens een plechtige zitting in het cultuurcentrum Hasselt het academiejaar. Met zijn toespraak 'Limburg in Actie' gaf de rector een duidelijk antwoord op de krachtlijnen van 'Vlaanderen in Actie' (ViA): hij toonde aan hoe de UHasselt haar rol opneemt om van Vlaanderen een topregio te maken.

Speerpunten

Om te excelleren in innovatie wil ViA o.m. geld vrijmaken voor speerpuntinitiatieven. Concreet wordt gefocust op de sectoren logistiek, i-health, medische technologie, nanotechnologie, socio-technologie en ecotechnologie. In al deze domeinen zijn de UHasselt en de Limburgse hogescholen al actief. "LiA, Limburg in Actie, past dus wonderwel in de speerpunten van ViA, Vlaanderen in Actie", aldus rector Luc De Schepper.

Bij wijze van voorbeeld vermeldde hij twee speerpunt domeinen waarin de UHasselt een voortrekkersrol opneemt: life sciences en clean tech. Voor beide sectoren richtten de LRM en de UHasselt een regionaal kennisplatform op, respectievelijk LifeTechLimburg.be en Cleantechplatform.be, waar alle betrokken actoren - bedrijven, onderzoeksinstituten, overheid en kapitaalverschaffers - elkaar vinden. In de context van het lifesciencesproject wordt momenteel door de LRM een incubator gebouwd op de campus in Diepenbeek om startende lifesciencesbedrijven, zoals Apitope, te huisvesten.

Translatie geneeskunde en patiëntveiligheid

Een andere ViA-doorbraak die de rector in de kijker zette, is de uitbouw en valorisatie van medische kennis en voorzieningen. Om onze uitstekende en hoogstaande gezondheidszorg te behouden en te versterken, hecht ViA veel belang aan het domein van de zogenaamde translatie geneeskunde. Dit is de kruisbestuiving tussen de klinische praktijk en het onderzoek in het labo. Om het translatie medische onderzoek in Vlaanderen te stimuleren, gaf de Vlaamse Regering voor de zomer groen licht voor de oprichting van het Centrum voor Medische Innovatie, kortweg CMI. Rector Luc De Schepper: "We zijn bijzonder verheugd dat één van de clinical researchcentra die onder de koepel van CMI worden uitgebouwd, in Hasselt wordt gevestigd".

"Een eerste concreet project onder CMI waaraan de UHasselt samen met het Virga Jesseziekenhuis en het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL) werkt, is de opstart van een centrale biobank. Het is een mooi voorbeeld van het groeiend aantal toepassingen van ICT in de gezondheidszorg. En ook op dit vlak zijn de Limburgse kennisinstellingen erg actief. Graag verwijs ik naar het grensoverschrijdende project van het UHasselt-onderzoeksinstituut EDM, het PHL-onderzoeksinstituut REVAL en het MS- en Revalidatiecentrum Overpelt, waarin recente technologische ontwikkelingen zoals robotica en virtuele omgevingen worden toegepast als revalidatiehulpmiddel bij patiënten met neurologische aandoeningen."

"In onze faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen wordt het domein 'patient safety' als onderzoeksspeerpunt uitgebouwd. Samen met de eigen faculteit Geneeskunde, het Virga Jessezieken-

huis, het ZOL en het Centrum voor Ziekenhuiswetenschappen van de K.U.Leuven, is een sterk interdisciplinair onderzoeksteam actief rond economische, bedrijfskundige en gedragswetenschappelijke aspecten van patiëntveiligheid in ziekenhuizen. Op korte tijd staat dit onderzoeksinstituut al internationaal op de kaart: er wordt onder meer samengewerkt met kennisinstellingen uit Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en de VS."

Slimme energie en slimme mobiliteit

In zijn toespraak sprak de rector ook over ViA-doorbraken 'Groene steden en slimme energie' en 'Slimme draaischijf Europa'.

"Wat slimme energie betreft, levert het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO) een eigen inbreng met een in Vlaanderen unieke expertise, met name plasticgebaseerde zonnecellen. Gezien de grootschalige investering vanuit de Vlaamse overheid, vermeld ik graag het Generatiesproject, waarin IMO samen met de K.U.Leuven en IMEC onderzoek zal doen naar de toekomstige infrastructuur voor fotovoltaïsche energieopwekking."

"Op het vlak van slimme mobiliteit is Limburg uiteraard aan zet. Het UHasselt-onderzoeksinstituut voor Mobiliteit is de voorbije jaren uitgegroeid tot de belangrijkste speler in Vlaanderen op het vlak van verkeersveiligheid, mobiliteit en logistiek. Dat blijkt ondermeer uit het feit dat IMOB instaat voor de ontwikkeling van het nieuwe Mobiliteitsplan Vlaanderen. IMOB heeft van de Vlaamse regering de opdracht gekregen om vier toekomstscenario's uit te tekenen voor de ontwikkeling van het personen- en goederenvervoer in Vlaanderen tijdens de volgende veertig jaar. Deze scenario's zullen richtinggevend zijn voor het mobiliteitsbeleid in Vlaanderen."

De volledige toespraak van de rector vindt u op:

www.uhasselt.be/actueel/pers_media.asp

Rechten blijft groeien

Algemeen heeft Universiteit Hasselt op dit moment 1,2 procent minder nieuwe eerstejaars dan vorig jaar: 742 in 2008 en 732 dit academiejaar.

Tegen de verwachtingen in mag Rechten - na de uitzonderlijke cijfers van vorig jaar - opnieuw een stijging van 5,6 procent optekenen: 197 nieuwe eerstejaars in 2008, nu 210. "We zitten blijkbaar nog niet aan het plafond van Rechten", stelt rector Luc De Schepper.

Over de lichte algemene daling, terwijl de meeste uniefs stijgen door de babyboom van 1991, zegt de rector: "We hebben maar een beperkt aantal richtingen. Als je enkel die studierichtingen vergelijkt, zie je bij ons ook die stijging."

Informatica zit opnieuw in de lift met 19 studenten meer, goed voor maar liefst 61 nieuwe eerstejaars.

Inschrijvingscijfers UHasselt/tUL

	21.09.08	21.09.09
Geneeskunde	42	44
Biomedische wetenschappen	128	115
TEW	150	138
Beleidsinformatica	5	14
Handelsingenieur	66	64
Rechten	197	210
Verkeerskunde	11	16
Biologie	21	20
Chemie	34	19
Fysica	23	9
Wiskunde	23	22
Informatica	42	61
Totaal UHasselt+tUL	742	732

Minder meisjes studeren economie

Het aantal meisjes dat economie gaat studeren aan de Vlaamse universiteiten is opvallend gedaald: aan de UHasselt zien we een daling van 15 procent vrouwelijke eerstejaars. De economische crisis zou meisjes meer doen kiezen voor professionele bachelors en zachte studierichtingen zoals verpleegkunde of maatschappelijk assistent.

"De cijfers verrassen ons ook: we hadden verwacht dat jongeren door de crisis meer zouden kiezen voor langere studierichtingen. Uit VDAB-cijfers blijkt immers dat je kans op werkloosheid vermindert naarmate het opleidingsniveau stijgt", aldus rector Luc De Schepper

"Ik vind deze tendens toch wel alarmierend", zegt de rector. Omdat de richtingen handel en bedrijfskunde - en 'zachte' richtingen zoals verpleegkunde of de lerarenopleiding - aan de hogescholen wél scoren, vrees ik dat meisjes in deze onzekere tijden kiezen voor de kortere (en dus goedkopere) studierichtingen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn!"

Maar die meisjes kunnen achteraf, via een schakelprogramma, toch een universitair diploma halen? "In theorie is dat inderdaad zo", reageert Luc De Schepper. "De hogescholen promoten dit 'zalmsysteem', maar verbergen dat dit minstens 1 tot 1,5 jaar extra vraagt en dat de slaagkansen zeer laag liggen. Want de inhoud van een professionele bachelor is volledig verschillend van een academische opleiding. Als men minder ambitieus kiest, worden capaciteiten onderbenut. Limburg heeft al die hersenen nodig."

KORT nieuws

Handelsingenieur Lahcen Chahouri is meest verdienstelijke allochtone student

Voor de vierde keer reikten de Universiteit Hasselt en Het Belang van Limburg de Prijs Erebeheerder Willy Goetstouwers uit. Dit jaar werd de prijs – een bedrag van 1.250 euro – toegekend aan handelsingenieur Lahcen Chahouri.

De plechtigheid vond plaats in de ambtswoning van de gouverneur, in aanwezigheid van de consul-generaal van Marokko. Gedeputeerde van Onderwijs, Frank Smeets, maakte tijdens de uitreiking bekend dat studenten van de Limburgse hogescholen vanaf dit jaar leerlingen in het secundair onderwijs gaan helpen met hun huiswerk. "PHL, XIOS en KHLim hebben, samen met de Provincie, afgesproken dat dit 'leren leren' voortaan deel uitmaakt van het verplicht lessenpakket van de derdejaarsstudenten lerarenopleiding. Voor volgend jaar zijn we hetzelfde aan het voorbereiden voor studenten die de opleiding voor basisonderwijs of kleuterschool volgen: daar zou dan vooral op taal gefocust worden."

Kansen

Lahcen Chahouri glunderde toen hij van hoofdredacteur Ivo Vandekerckhove de cheque kreeg. In zijn slotwoordje bedankte de laureaat de UHasselt, de krant en zijn familie. "Mijn vader bleef hier op zijn 16de alleen achter nadat zijn pa - na 16 jaar in de mijn van Eisden - opnieuw naar Marokko trok. In zijn eentje, door keihard te werken, heeft hij het geschopt tot vertaler-tolk op de rechtbanken van Hasselt en Tongeren. Daarom werd er thuis voortdurend gehamerd op studeren: papa wilde dat wij de kansen kregen die hij nooit gehad heeft."

Passie voor cijfertjes

Lahcen vertelde over zijn passie voor cijfertjes en economie. "Hoewel het vroegere PMS me aangeraden had om beroepsonderwijs te studeren, koos ik koppig voor economie-wiskunde. Na mijn

humaniora in Bilzen was de keuze dan ook evident: ik zou economie, handelsingenieur of rechten gaan studeren. Als het maar met cijfertjes of fiscaliteit te maken had. Alleen 'waar' was een moeilijke beslissing. Veel van mijn vrienden gingen naar Brussel, Leuven of Gent en dan ben je snel geneigd om te volgen", zegt hij. "Maar UHasselt sprak me aan omwille van het lessenspakket, de spreiding van de examens en het ligt natuurlijk dichtbij huis. En ik had een goed systeem: om de paar weken ging ik bij de vrienden in Brussel, Leuven of Gent 'uitrusten' als ik het hier een beetje gezien had. Pas op, Hasselt heeft ook een aangenaam uitgaansleven. Geloof me, student zijn, is het beste wat er is."

Heeft hij het zelf moeilijker gehad als allochtone student? "Er zijn altijd wel dingen waarbij je je vragen stelt, maar ik probeer er niet meer op te letten en altijd optimistisch te blijven. De opleiding zelf is heel goed meegevallen. Vooral de financiële vakken en marketing zijn mijn ding. Hoe je iets aan klanten verkoopt, hoe je de zwaktes en sterktes van een bedrijf moet analyseren? Ik zou dan ook graag een job in de auditsector willen en zo doorgroeien naar bedrijfsrevisor: veel variatie, verschillende sectoren en bedrijven analyseren, veel mogelijkheden."

Studereis naar Marokko

Voor zijn eindverhandeling, die hij in januari hoopt te verdedigen, vertrok Lahcen na de uitreiking naar Marokko, samen met het Hasseltse stadsbestuur. "De stad heeft daar een ontwikkelingsproject in twee steden - Missouri en Outat-Oulad-El-Haj - en in mijn thesis bekijk ik de financiële afhandeling, wat er eventueel beter kan, welke projecten geld moeten krijgen, enz. Heel boeiend om te zien hoe zo'n project kan groeien, op een plek waar er voordien niets toeristisch was."

Eerste steen voor campus Hasselt op 6 november

Op 6 november 2009 legt de UHasselt de eerste steen van de nieuwe campus Rechten in en aan de Oude Gevangenis in Hasselt. Na de eerste steenlegging geeft de UHasselt een feest voor de buurt als compensatie voor de komende bouwongemakken.

De Oude Gevangenis aan de Hasseltse Groene Boulevard wordt de belangrijkste toegangspoort voor studenten, proffen en bezoekers van de campus Hasselt. Aan de buitenzijde verandert er weinig: het poortgebouw en de karakteristieke gevangensmuur worden behouden. Binnen wordt de gevangenis omgevormd tot een Open Huis, een huis met open deuren. Er wordt gespeeld met licht en ruimte.

Op het terrein achter de gevangenis komt het nieuwe gebouw van de faculteit Rechten: een modern waaivormig gebouw.

Naast de Oude Gevangenis komt een gloednieuw 'glazen' gebouw dat het rectoraat, de associatie en de administratie moet huisvesten.

Afstuderen in toga en baret aan Universiteit Hasselt

De masterstudenten statistiek kregen op 24 september 2009 de primeur aan de universiteit Hasselt om als eerste af te studeren in toga en baret. De proclamatie van masterstudenten is de feestelijke afsluiting van een universitaire opleiding. Daarom zal hieraan voortaan een academisch vestimentair tintje worden gegeven.

Elegante toga's van Stijn Helsen werden in een recent verleden door de Universiteit Hasselt ingevoerd voor het professorenkorps voor academische aangelegenheden zoals proclamaties, doctoraatsverdedigingen en academische zittingen. Nu krijgen ook afstuderende masterstudenten de gelegenheid om, volgens aloude academische traditie, hun academische titel in ontvangst te nemen gehuld in toga en baret. Toga en baret zijn zeer populair in Amerikaanse en Engelse universiteiten en de steeds groter wordende internationale studentenpopulatie aan de Universiteit Hasselt was hiervoor dan ook vragende partij.

Het is geen toeval dat deze nieuwe traditie ingevoerd wordt bij de proclamatie van de masterstudenten in Statistics, daar deze opleiding zeer internationaal is. Personeel, gastdocenten en studenten van de voorbije kwarteeuw tekenen samen voor meer dan honderd nationaliteiten uit alle continenten.

Het Nederlands-Vlaams Accreditatieorgaan heeft overigens zeer recent nog de Master of Statistics van de UHasselt formeel erkend: 'geaccrediteerd', zoals dat officieel heet. Dit belangrijke kwaliteitslabel is de bekroning van 25 jaar hard werken. Een bijkomende reden tot het vieren in toga en baret...

Antarctica is cool!

De 50ste verjaardag van het Antarctica-verdrag op 1 december 2009 zal niet ongemerkt voorbijgaan in Hasselt.

In de geboortestad van de Belgische poolreiziger Adrien de Gerlache, die met het poolschip de Belgica de eerste overwintering van een wetenschappelijke expeditie op de Zuidpool realiseerde (1897-1899), zal er dit najaar een heus offensief van culturele activiteiten rond Antarctica plaatsvinden: lezingen, symposia, tentoonstellingen, interactieve wetenschapsproefjes en de muzikale première van de 'Antarctica'-suite van componist Jozef Carmans.

Op 1 december 1959 was België één van de twaalf landen die het Antarcticaverdrag ondertekenden. Dit verdrag gaf aan het Zuidpoolcontinent een speciale beschermde status: het maakte een einde aan alle territoriale claims op het gebied, verbood er alle militaire activiteiten en proclameerde Antarctica als een continent voor Vrede en Wetenschap.

In deze geest en met het nodige eerbetoon aan Adrien de Gerlache en zijn legendarisch poolschip de Belgica, zal Antarctica dit najaar in de spotlights gezet worden door de Provinciale Bibliotheek, de stad Hasselt, de Universiteit Hasselt en de Limburgse Associatie.

Wetenschappelijk symposium 'Het conserveren van historische scheepswrakken voor toekomstige generaties'

Op 26 en 27 oktober 2009 organiseert de Universiteit Hasselt een symposium en een workshop over de conservering van oude scheepswrakken. Het symposium valt onder de hoge bescherming van Sabine Laruelle, Minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid.

Internationaal erkende wetenschappers verlenen hun medewerking aan het symposium. Ze zullen hun ervaringen uitwisselen over de bewaarmethode van beroemde scheepswrakken zoals onder meer de Vasa, de Mary Rose, de Batavia en enkele Vikingschepen.

De workshop, georganiseerd i.s.m. het Belgica genootschap, zal met deze expertise de al bekomen informatie over de Belgica evalueren. Dit schip, gebruikt voor de eerste Belgische expeditie naar Antarctica (1897-1899), ligt op een diepte van 20 meter in een Noorse fjord.

Op WetenStap met grootouders en hun kids 'Over lichtgevende pinguïns en over de lange weg naar Antarctica. En over ijs dat niét lekker is...'

Zondag 25 oktober 2009 organiseert de Limburgse Associatie voor de tweede keer 'Op WetenStap', een *weetjesschapdag* voor grootouders en kleinkinderen. Ook dit hele gebeuren draait rond het thema Antarctica.

Grootouders en hun kleinkinderen een namiddagje warm maken voor wetenschappen en techniek. Dat is het hoofddoel van 'Op WetenStap', een interactieve doe-namiddag georganiseerd door wetenschappers van de Universiteit Hasselt, de Provinciale Hogeschool Limburg en de XIOS Hogeschool Limburg.

Dit is een uniek evenement in Vlaanderen. In Limburg bestaat wel de Seniorenuniversiteit en aan sommige Vlaamse universiteiten bestaat er een kinderuniversiteit, maar grootouders en kleinkinderen samenbrengen en hen een interactief namiddagje vol wetenschappelijke experimenten en proefjes aanbieden, dat doen we enkel in Limburg.

M e e r i n f o : www.uhasselt.be/antarctica

Universiteit Hasselt Magazine is het infoblad van de Universiteit Hasselt.
Het verschijnt viermaal per jaar en is gratis voor alle geïnteresseerden in universitair onderwijs en onderzoek.
Universiteit Hasselt Magazine is de opvolger van het LUC-Nieuws (1981-2005).

colofon

Redactie

Dirk Hermans | Freelance journalist
Niels Lambrechts | Stafmedewerker Alumniwerking en Universiteitsfonds
Ingrid Vrancken | Communicatieverantwoordelijke UHasselt

Eindredactie

Ingrid Vrancken | Communicatieverantwoordelijke UHasselt

Vormgeving

Dave Bosmans | Grafisch medewerker UHasselt

Foto's

Marc Withofs | Fotograaf UHasselt
En anderen

Secretariaat

Linda Bradt | Administratief coördinator UHasselt

Druk

Drukkerij Profeeling | Beringen

Verantwoordelijke uitgever

Marie-Paule Jacobs | Beheerder UHasselt

1194 innoventiviteit

innoventiviteit (< Lat.innovatio) 1. geslaagde kruisbestuiving tussen bedrijven en toponderzoek.
-2. handelsmerk van de Universiteit Hasselt. -3. negen onderzoeksinstituten binnen één geheel. -4. karaktertrek van slimme ondernemers en gedreven onderzoekers.

inobserva(n)'tie v., 1. het niet opvolgen (van voor-
schriften); -2. onachtzaamheid, zorgeloosheid.

inocula'tie (inoku..) (<Eng.-Lat.), v.(-s), het inocule-
ren; inenting, m.n. met menselijke pokstof (in tegen-
stelling met vaccinatie). **inocule'ren**, (inoculeerde,
heeft geïnoculeerd), (inoku...), (overg.) 1. inenten
ook fig.;-2.inoculeren.

in'oefenen, (oefende in, heeft ingeoeffend), (over-
g.) 1. behalve als schoolterm) door (intensief) o-
leren, verwerven: deze techniek wordt ingeoeffend
de hand van meerkeuzevragen; instuderen

offensief' (<Fr.), bn., onschadelijk
' bn. bw., niet officieel; buit-
nod), (o-
ren; inenting, m.n.
stelling met va
heeft geïnocu
ook fig.;-2.i
in'oefenen
(w.g. bel
leren,
de h
in'

Surf naar de onderstaande sites en ontdek de innoventiviteit van de Universiteit Hasselt

BIOMED

BIOMEDISCH ONDERZOEKSINSTITUUT

Biomedische Life Sciences
Neuro-inflammatoire ziekten (Multiple sclerose)
Ontwikkeling van biosensoren (i.s.m. IMO)
Cellulaire en moleculaire biotechnologie
www.biomed.uhasselt.be

CENSTAT

CENTRUM VOOR STATISTIEK

Mathematische statistiek
Biostatistiek
Bioinformatica en statistische genetica
www.censtat.uhasselt.be

CMK

CENTRUM VOOR MILIEUKUNDE

Milieu toxicologie en -sanering
Omgevingsstudies
Milieueconomie
Milieurecht
www.cmk.uhasselt.be

CTL

CENTRUM VOOR TOEGEPASTE LINGUISTIEK

Internationale bedrijfscommunicatie
Communicatiebehoeften en -problemen
Effectiviteit en efficiëntie van talenonderwijs
Interculturele communicatie
www.ctl.uhasselt.be

EDM

EXPERTISECENTRUM VOOR DIGITALE MEDIA

Computer graphics
Multimedia- en communicatietechnologie
Mens-machine interactie
www.edm.uhasselt.be

IMO

INSTITUUT VOOR MATERIAALONDERZOEK

Geavanceerde materiaalsystemen
Materiaalsystemen voor elektronica
Ontwikkeling van biosensoren (i.s.m. BIOMED)
Materiaalanalyse
www.imo.uhasselt.be

IMOB

INSTITUUT VOOR MOBILITEIT

Verkeersveiligheid
Mobiliteit
Logistiek
www.imob.uhasselt.be

KIZOK

KENNISCENTRUM VOOR ONDERNEMERSCHAP EN INNOVATIE

Corporate governance & financiering in familiebedrijven
Innovatie en strategie
Regionale indicatoren
www.kizok.uhasselt.be

SEIN

INSTITUUT VOOR GEDRAGSWETENSCHAPPEN

Gelijke kansen en diversiteit
Expertisecentrum gelijke onderwijskansen
www.sein.uhasselt.be

Mail naar

interface@uhasselt.be

www.uhasselt.be/interfacedienst

Contactpersoon: Elke Piessens 011/26 80 26

universiteit
hasselt

UNIVERSITEIT VAN DE TOEKOMST